Brabant Strip Magazine

DE X-VERHALEN VAN OOM WIM

DE BOERENKRIJG IN DE STRIP

nr. 40 september 1996

BRABANT STRIP MAGAZINE

Het Vlaamse stripinformatieblad,
een uitgave van Brabant Strip, vereniging van stripliefhebbers.

Redactieadres:
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
tel: 052/30.50.40

Lidgeld 1996:
(B): 600fr., nr.979-7702011-22

(Nl): 37,50 Nlg, Giro 7164404
(t.a.v. Henk Zonsveld
Meilag 38, 1619 XX Andijk).

INHOUD

Goed Nieuws	3
Oom Wim, kom terug	4
De Boerenkrijg	8
... in de strip	12
Oom Wim zwijgt	16
L. Bakelandt	18
Reclamestrips	22

De voorplaat: in ***Het Broebelend fleske*** brengt Piet Tibos op humoristische wijze de Boerenkrijg in beeld.
(c) Dupuis en (c) Tibos

REDACTIE

Jean Smits, Frank Huygens, Yves Kerremans, Wim Cludts, J.P. Legein, Willem Gay, Bart Persoons
Werkten mee aan dit nummer:
Bart Stroobants, Guido Landuyt
Eindredactie en opmaak:
Patrick Vranken.

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming.

Actuele geschiedenis

Wie vroeger gruwde bij de verhalen van Oom Wim, zal diep zuchten bij het lezen van dit nummer... Het loont nochtans de moeite. Over de éénmaking van Europa horen/lezen we elke dag. Haast onvermijdelijk lokt deze eenmaking een heropleving van nationalistische gevoelens uit. In Frankrijk wordt (met de pen) gestreden om nationalistische symbolen als Clovis, Jeanne d'Arc of de burgeroorlog in de Vendée. In Vlaanderen wordt (met de vuist) gestreden om symbolen als priester Daens, de Ijzerbedevaart, en binnenkort ongetwijfeld de Boerenkrijg.

Over de opstand in de Vendée en de Boerenkrijg werden boeiende strips getekend. De auteurs zijn niet van de minsten, sommigen zijn overleden. Hun mening wordt niet gevraagd door de partijen die twisten om de nationalistische symbolen. De argeloze lezer zou zich een twijfelachtig beeld kunnen vormen van diverse auteurs en verhalen in zijn boekenkast. Dat valt te vermijden met de juiste informatie. De geschiedenis heeft nu eenmaal haar rechten, en ze is van ons allemaal. Vandaar dit nummer.
De redactie.

Agenda

1 juni t/m 20 oktober **Klein-Willebroek.**
De boerenkrijg in het stripverhaal in het Sashuismuseum (Sasplein) Boeiende tentoonstelling, aangevuld met enkele originele tekeningen en oude dokumenten. Aanbevolen! info: 03/860.03.67

10 september t/m 20 oktober **B.C.B.**
"Ik ben 13 jaar en leef in eenvluchtelingenkamp". Een bescheiden maar veelzeggende tentoonstelling rond (strip)-tekeningen van Rwandese kinderen.

4 juni t/m 10 oktober **B.C.B.**
Tentoonstelling *Lucky Luke*

29 september **Gent.**
1ste Gents Stripfestival in het Internationaal Congrescentrum in het Citadelpark. 10u.
info 09/221.41.90

5&6 oktober **Hasselt.**
Stripbeurs

12&13 oktober **Breda.**
Stripdagen in Het Turfschip.

20 oktober **Meise.**
Kleine Stripbeurs in de Sportschuur te Wolvertem vanaf 10u. **Paul Geerts** signeert vanaf 14u. Er is een Brabant Strip-stand.

24 oktober t/m 5 nov. **Brasschaat**
Overzichtstentoonstelling rond Bob Mau, vijftig jaar strips en kunstwerken, in de St. Jozefskapel, Augustijnslei 76. Gratis te bezoeken, tijdens de week van 14 tot 17u., weekends en feestdagen van 10 tot 17u.

27 oktober en 3 nov. **Brasschaat.**
Brabant Strip ledendagen vanaf 13u., voorstelling van de nieuwe albumreeks van KARI LENTE. Bob Mau signeert vanaf 14u.

25,26,27 oktober **Brussel.**
11de Brussels Oldtimer salon, met unieke tentoonstelling rond Michel Vaillant. Van elk verhaal worden originelen getoond. Graton signeert. 02/582.08.57

17 november **Vilvoorde.**
Stripbeurs in zaal Star, Nolet de Brauwerestraat, 10u
02/252.21.68

30 november **Mechelen**
1ste alternatieve strip-platen en Cd-beurs in JH Tsentroem, zonder commerciële doeleinden. Er is een Brabant Strip-stand.
info 015/61.02.21

tot 23 december **Antwerpen**
Mooie tentoonstelling rond Antwerpenaars en Antwerpen in het stripverhaal, in de KB -"boeren"-toren aan de Eiermarkt. Met originele tekeningen van (o.a.) Vandersteen, Paul Geerts, Bob Mau, Jeff Broeckx, Bosschaert, Merho, en fotokopies van Marc Sleen. Gratis toegang.

tot 31 december **Brussel.**
Tentoonstelling over de Beroemde Belgische Bollen in de strip, in het Atomium zelf.

12 januari 1997 **Berchem (A)**
9 februari 1997 **Nieuwenrode**
23 maart 1997 **Opwijk**

De Goed Nieuws Show

(Jaja, het is niet minnetjes, wat we dit najaar zoal voorgeschoteld krijgen).

Mè iël Antwaarpe, mor ni mè Bob De Moër?

Da kunde ga ni begraape, en waai oek ni

Tot 23 december loopt in de Antwerpse KB-toren aan de Eiermarkt (je kan er niét naast kijken) een tentoonstelling rond **Antwerpen, Antwerpenaars in de strip**. Je kan **gratis** en vrijblijvend naar binnen stappen, en dat loont beslist de moeite. Op professionele wijze wordt met originele tekeningen een overzicht geboden van de belangrijkste Antwerpse striptekenaars en van strips waarin Antwerpen een rol speelt. Zo komen uiteraard Willy Vandersteen, Paul Geerts, Merho, Bob Mau, Jan Bosschaert e.v.a. aan bod, maar ook Marc Sleen, omdat Antwerpen meer dan eens het decor vormt voor een Nero-verhaal. Zelfs Erika Raven, afkomstig uit Halle, is er bij. Gelukkig woont ze nu in Zoersel, want bij ons weten ligt Antwerpen nog niet in Vietnam. Laat ons niet vergeten te vermelden dat Patrick Van Gompel en Ad Hendrickx voor de selectie instonden, en ook voor de tekst in het begeleidende boekje, die uit *Aha, strips!* komt. Het enige wat ons verbaast, zoniet stoort, is dat een echte Sinjoor als Bob De Moor alleen vermeld wordt als "vader van Johan". Er zijn er wel meer over het hoofd gezien, je kan nu eenmaal niet iedereen opnemen, maar hiervoor moet toch een zéér goede verklaring zijn.

De Tuf-Tuf club

Op dezelfde tentoonstelling is een unieke tekening van Willy Vandersteen te zien die hij in zijn "Innovation"-periode maakte voor een collega. Dat document geeft meteen de sfeer weer van het lang aangekondigde Vandersteen-magazine. Peter Van Hooydonck en 't Vlaams Stripcentrum stelden op 17/9 trots - en met reden - hun nieuwste productie voor. Opgepast echter! We zullen er geen doekjes om winden: een schok wacht de ware liefhebber bij het inkijken van dit eerste nummer. Iemand heeft een grapje uitgehaald, en een geslaagde pseudo-cover getekend in de stijl van Vandersteen, was onze eerste reactie. Alles blijkt echter authentiek. Een schitterende voorstudie voor de cover van "Rikki en Pukki" *(Rikki en Wiske)*, gevonden in een stoffige lade, ontkracht eens en voor altijd de oeroude Vandersteen-mythe *uitgever-wijzigt-Suske-in-Rikki*. In de beste Poirot-traditie slaagt Peter Van Hooydonck er andermaal in ons te verbazen met het opdiepen van vergeten en onbekende getuigenissen. Een grappig fragment uit Vandersteens scouts-dagboek, foto's en tekeningen uit zijn legertijd, unieke tekeningen met opdrachten, prachtige prenten uit de scoutskalender, het staat er allemaal in. De prijs (495fr.) is niet zacht, daarvan zijn de makers zich bewust, maar die is verbonden met de kwaliteit die nagestreefd wordt. Het tijdschrift telt dan ook 34 pagina's in kleur en op mooi papier. De stijl die opgebouwd werd met de biografie en de veiling-catalogus wordt consequent voortgezet. Als klap op de vuurpijl kunnen we één van onze lezers gelukkig maken met een **gratis abonnement**... Verderop in dit nummer lees je hoe jij kan winnen. Zonder dank.

Voorzitter Frank Bogaerts sprak de pers toe.

Kari Lente is terug.

Tot onze vreugde zijn ook Bob Mau en Kari Lente van de partij op de KB-tentoonstelling. Van 24 oktober tot en met 5 november loopt in Brasschaat. immers de grote overzichtstentoonstelling rond Bob Mau. Vijftig jaar strips en kunstwerken zullen ruim aan bod komen. Een reisje naar Antwerpen, met een gecombineerd bezoek aan beide tentoonstellingen - en achteraf dan nog een "bolleke" - is dit najaar dus de gedroomde uitstap voor de ware stripliefhebber.
Bovendien organiseert Brabant Strip **twee ledendagen**, op zondagen 27 oktober en 3 november vanaf 13u. Deze keer geen ruilbeurs, maar Bob Mau signeert wel van 14u. tot 15u. Bovendien zullen **de nieuwe albums van Kari Lente** ter plaatse beschikbaar zijn. Het adres: *St. Jozefskapel, Augustijnslei 76, Brasschaat.* Gratis toegankelijk, tijdens de week van 14u. tot 17u., weekends en feestdagen van 10u. tot 17u.
Alle leden worden hierbij vriendelijk uitgenodigd.

De zaak Francis Blake

Dan is er ook nog, het kan niet op, de nieuwe Blake en Mortimer. Sinds *Sato 2* op gemengde gevoelens onthaald werd, kijkt de **Jacobs**-liefhebber met argusogen naar iedereen die poogt aan de legende te tornen. Nu de slag tussen de uitgevers gestreden is en gewonnen door Dargaud, is de voortzetting van de reeks een feit. De keuze van Ted Benoît als tekenaar werd algemeen op scepsis onthaalt. Was zo'n voortzetting wel nodig? Heiligschennis? E.P. Jacobs had niet te kennen gegeven, zoals Hergé wel deed, dat het verboden was zijn helden nog verdere avonturen te laten beleven na zijn dood. Wel, hier is dan het vervolg. En het valt mee. Het meesterschap van Jacobs op zijn hoogtepunt werd door de jaren heen wel vaak geïmiteerd en geplagieerd, maar nooit geëvenaard. Hoewel het onmogelijk is de stijl, het kleurenpalet en de finesse van Jacobs te evenaren, beheersen Ted Benoît en scenarist Van Hamme in dit album de materie. We kunnen stellen dat *De zaak Francis Blake* visueel *the next best thing* is. Naast een luxe is er ook nog een super-de-luxe met dito prijskaartje, maar daar komen we op terug.

Kom terug, Oom Wim, alles is vergeten...

Het historische stripverhaal

Hoewel bladen als *Zonneland*, *Kuifje* en vooral *Robbedoes* in de jaren vijftig al stevig uitpakten met historisch geïnspireerde stripverhalen, bleek het effect daarvan op het onderwijs dat wij met z'n allen genoten hebben miniem, zeg maar onbestaande. De saaie vertelsels en dito schoolboeken, in het beste geval opgefleurd met een enkele schimmelgrijze prent, hebben bij weinig scholieren een passie voor onze eigen geschiedenis doen ontstaan. Dat was toch nog zo in de jaren zeventig.

Ondertussen zijn er steeds meer "historische" beeldverhalen ontstaan, maar helaas is de geschiedkundige achtergrond voor de lezer vaak minder bekend. Daarenboven bevat een dergelijke strip de nodige porties fictie om de verhalen niet al te belerend maar vooral ontspannend te maken. Indien de scenarist een reeks van meerdere albums wil opzetten, is hij wel genoodzaakt ook de eigen fantasie zijn gang te laten gaan. Bij deze mengeling van fictie en geschiedenis raakt de liefhebber van het genre wel eens de draad kwijt. De stripauteurs zien zich immers verplicht, gebonden als ze zijn aan de wetten van het Griekse theater (eenheid van handeling, tijd en ruimte), de geschiedenis ietwat te buigen om het verhaal binnen de vooropgestelde lengte mooi af te ronden.

Om dat gat in ons aller geheugen wat op te vullen, willen wij graag af en toe een soort *kader* neerzetten, waarbinnen met behulp van een aantal boeiende strips de puzzel van de geschiedenis opnieuw samengesteld kan worden. Binnen de grenzen van het redelijke, wel te verstaan. De bevoegde minister mag ook nog wat.

De verdere omzwervingen van Brabant

Aangezien onze bijdrage over de Nederlanden in de Spaanse tijd blijkbaar in de smaak gevallen is, brengen we deze maand het vervolg van de spannende doch historische avonturen van onze gewesten.

Het thema van dit nummer is de Boerenkrijg. In 1998 zal het alweer tweehonderd jaar geleden zijn dat in de Zuidelijke Nederlanden een opstand uitbrak tegen de Franse bezetter. We hadden dan ook twee jaar kunnen wachten om hierover te schrijven, ware het niet dat momenteel een boeiende tentoonstelling over de Boerenkrijg in het stripverhaal te bewonderen is (lees de recensie van deze expo verder in dit blad). Bovendien lijkt het vrij lang, twee jaar wachten op het vervolg van onze Brabantse geschiedenis uit magazine nr. 33. Waar waren we gebleven? Juist, bij de wrede spanjool.

De spanjool pakt in

In 1713 maakt het verdrag van Utrecht een eind aan de Spaanse rechten op de Zuidelijke Nederlanden. De totale verdrukking van de godsdienstvrijheid -zeg maar het recht op vrije meningsuiting- had vele tienduizenden burgers en ambachtslui naar het Noorden verdreven. De blijvers waren vaak te arm om te verhuizen of fundamenteel katholiek. Maar zelfs bij die laatste groep waren de Spanjaarden geenszins populair, wegens te *streng en te puriteins*. De Castillianen staan ook vandaag niet bekend als gezellige lolmakers. Vooral het te pas en te onpas verstoren van de voor de Zuidelijke Nederlanden zo typische *Vlaamse kermissen* maakte iedereen duidelijk dat ze hier niet thuishoorden (herlees ook het Spaanse Spook). Lach niet, want dat blijkt in onze verdere geschiedenis géén onbelangrijk detail. De ultra-katholieke Spanjaarden ruimden dus het veld voor de Oostenrijkse tak van de dynastie van de Habsburgers.

Oostenrijk neemt over

In 1780 wordt Jozef II keizer van het Habsburgse rijk waartoe de Zuidelijke Nederlanden behoren. Hij is zoals bekend een verlicht despoot, en naast verdraagzaamheid inzake taalgebruik geeft hij ook aan protes-

DE FRANSE REVOLUTIONAIREN VALLEN OVERAL VLAANDEREN BINNEN. TALRIJKE BENDES BRUTEN, OP DE MEEST HAVELOZE MANIER GEKLEED. MEN NOEMT ZE «SANSCULOTTEN». DEZE ORDELOZE TROEPEN WORDEN TERUGGEDRONGEN. IN MAART 1793 BLAZEN ZE DE AFTOCHT.

Sfeervolle fragmenten uit *De grote weldoener* (Jef Nys)

tanten en joden een kans om als vrije mensen in onze gewesten te leven. "Keizer-koster" Jozef bemoeit zich verder nog met heel wat bestuurlijke zaken, en... beperkt drastisch het aantal kerkelijke feesten. Met die feesten waren in onze contreien al eeuwen talrijke *kermissen* onlosmakelijk verbonden! Een opstand, lichtjes geïnspireerd door de verlichte ideeën van de Franse Revolutie (1789), is onvermijdelijk. In 1790 jaagt een patriottenleger de Oostenrijkers het land uit. De Brabantse omwenteling, onder het Latijnse motto *pro aris et focis* (*voor outer [altaar] en heerd*) leidt zelfs tot de oprichting van de Verenigde Staten van België ! Het duurt niet lang, want de Oostenrijkers maken snel hun comeback met een sterk leger en draaien de klok terug, zonder echt bloedvergieten. De relatief "zachtaardige" Oostenrijkers zijn dan ook geen partij voor de Franse revolutionairen, die iedereen willen laten genieten van "vrijheid en gelijkheid", al zij het te vuur en te zwaard. In 1794 worden de Oostenrijkers verslagen in de slag bij Fleurus. De Zuidelijke Nederlanden, Zeeuws Vlaanderen en Maastricht worden bezet en in 1795 geannexeerd door Frankrijk.

Bonaparte wil kanonnenvlees

In 1799 grijpt Napoleon de macht. Het leger van het Directoire (het nieuwe bewind) wordt al sinds de conscriptiewet van 1798 samengesteld uit *conscrits*, dienstplichtigen. Als ware "Franse" citoyens kunnen onze ongehuwde *jongens* tussen 20 en 25 jaar niet ontsnappen aan de legerdienst. De eerste lichting *conscrits* of lotelingen bedraagt 22.000 jonge mannen. Van deze recruten is hoogstens de helft opgetrokken, waarschijnlijk slechts één vierde. Duizenden zijn dan nog na hun inlijving gedeserteerd. In de Brabantse en Kempische bossen schuilen bijgevolg talloze *jongens* die zich wat graag laten werven voor de opstandelingen-legertjes van Rollier, Van Gansen of Charlepoeng.

Napoleons *Grande Armée* heeft een onverzadigbare honger naar kanonnenvlees, en dus worden de razzia's naar "refractairs" steeds opgedreven.

Positieve of nefaste gevolgen?

De Franse bezetting duurt al bij al slechts twintig jaar, een peulschil lijkt het, maar onze gewesten zijn onherroepelijk veranderd. In positieve zin, kunnen we toch wel stellen. De democratie, toen weliswaar nog in handen van een bovenlaag van de bevolking, wordt immers onomkeerbaar gevestigd. Er zijn echter ook andere aspecten...

Bestuur en rechtspraak liggen in handen van Franse ambtenaren, in het Frans. Ze worden ingevoerd uit het "glorieuze" Frankrijk omdat het Franstalige ambt de mensen hier niet aantrekt. Zij kennen de taal van Molière niet of onvoldoende. Een jonge intellectuele klasse krijgt ondertussen een grondige opleiding in Frankrijk of in Franstalige colleges alhier. Na de nederlaag van Napoleon bij Waterloo (1815) blijft het bestuur hier gewoon in handen van diezelfde mensen. De volkstaal wordt bij dit alles straal genegeerd, want het is maar een "bastaardtaaltje". De pogingen van Willem I om tussen 1815 en 1830 het Nederlands in te voeren als eenheidstaal te Brussel en in het noorden van het land stuiten op verzet en sabotage van diegenen die zich in hun machtspositie bedreigd zien.

Willem I wordt verjaagd in 1830 en met de steun van Frankrijk -ook militair- wordt de Belgische staat opgericht. Het is een Franstalige eenheidsstaat, waarin de Nederlandstalige bevolking rechtenloos is. Die bevolking heeft wel wat anders aan het hoofd dan grondwettelijke rechten. Armoede dunt het Vlaamse platteland grondig uit, door hongersdood of emigratie. Emigreren naar Amerika of later naar het industriële Wallonië lijkt voor velen de redding uit deze zwarte miserie.

IN DE ZOMER VAN 1794 KOMEN ZE TERUG. NU ECHTER EEN MACHTIG LEGER MET FLINK UITGERUSTE SOLDATEN.
WIE TEGENSTAND BIEDT WORDT GEDOOD. OVERAL BRANDT HET. HUIZEN EN HOEVEN WORDEN GEPLUNDERD.
VOORAL DE BOEREN KRIJGEN HET ERG TE VERDUREN.
ROUW EN ELLENDE HANGEN OVER VLAANDEREN.
5

De gevolgen voor de Nederlanden

Noord-Brabant

Tijdens de Franse overheersing gaapt de kloof tussen Noord en Zuid steeds breder. Na de scheiding der Nederlanden in 1648 komt het huidige Noord-Brabant onder rechtstreeks bestuur van de Staten-Generaal van de Republiek der Nederlanden, de Zeven Provinciën. Het zogenaamde "Staats-Brabant" moest een bufferstaatje blijven tegen de Franse invloed en werd leeggezogen als een kolonie.

Terwijl de Zuidelijke Nederlanden het relatief zachte bestuur van de Oostenrijkers ondergaan, ontstaat in het Noorden onder het autoritaire bewind van de Republiek der Verenigde Nederlanden een beweging van zgn. *patriotten*, die een democratische vernieuwing van het bestuur wensen. Ondanks herhaalde acties slagen zij er niet in enige greep te krijgen op het bestuur, tot het Franse leger, na de overwinning op de Oostenrijkers bij Fleurus in 1794, ook Staats-Brabant binnenvalt. Met de steun van de Fransen valt het bestuur van het land al gauw in handen van de patriotten, *de Bataven*. De Bataafse republiek is een feit. Pas dan wordt Noord-Brabant een volwaardige Nederlandse provincie.

De Fransen worden bijgevolg als bevrijders ingehaald. Wreedheden en plunderingen zoals in het Zuiden blijven achterwege, en het Nederlands komt niet in het gedrang. Vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid zijn in het Noorden dus minder ijdele woorden dan in het Zuiden. Nederland heeft net de Gouden Eeuw achter de rug, en wordt met zachtheid behandeld omdat de nieuwe welvarende republiek dient als wingewest voor de geldverslindende oorlogen van de kleine generaal.

Zodra de geldstroom slabakt en de Bataafse republiek net niet volgzaam genoeg blijkt, annexeert Napoleon in 1810 ook de Noordelijke Nederlanden. Het gebied wordt eveneens ingedeeld in departementen, met een bestuur naar Frans model, én met invoering van de conscriptie. Het Nederlands wordt (waarschijnlijk voorlopig) geduld naast het Frans. Gelukkig voor het Noorden duurt deze toestand slechts tot 1815. Na de nederlaag van Napoleon in Waterloo bestijgt Willem I van Oranje de troon en ontstaat het Koninkrijk der Nederlanden. Eind goed, al goed, kunnen we zeggen.

Al bij al hebben de Nederlanders het dus niet zo slecht tijdens de Franse tijd. Ze houden er de democratie én een moderne staatsvorm aan over, zonder de ongemakken die het Zuiden moest ondergaan. De verschillende houding tegenover al wat Frans is, leidt wel tot een nieuwe kloof tussen Noord en Zuid. Het verklaart bijvoorbeeld waarom Nederlanders zich met moeite kunnen inleven in de historische Vlaamse ontvoogdingsstrijd, en onze zure relaties met bepaalde(!) Franstaligen niet begrijpen. "Het Frans is toch zo'n leuke taal?". Jazeker, en daar is ook niets op tegen. Het B.B. -charmeoffensief (Baguette Boursin), Paris by night, de Provence, het is allemaal niet te versmaden. Maar die typische hautaine Herenmentaliteit, zeg maar à la Chirac, jongens toch! Toen deze bovenbaas onlangs nog zijn visie etaleerde in Muroroa, kwam dat misschien als een verrassing voor de rest van de wereld, maar niet hier in het Zuiden...

Patrick Vranken

TWEE DAGEN LATER...
AMSTERDAM! AKKERDJUU! WAT 'N MASSA MENSEN!
GELUKKIG ZIJN HIER MINDER FRANSEN DAN BIJONS! DE BATAAFSE REPUBLIEK IS ZOGEZEGD ONAFHANKELIJK, MAAR IN FEITE SLECHTS EEN VAZALSTAAT VAN FRANKRIJK!
22-33
DE HOLLANDERS BETALEN MEE VOOR DE FRANSE BEWAPENING... ONDERMEER VOOR EEN OORLOGSVLOOT DIE TEGEN ENGELAND IS GERICHT!
GOED EN WEL, KAPITEIN, MAAR DAT IS ONZE ZAAK NIET! WIJ HEBBEN ANDERE KATTEN TE GESELEN! HOE KUNNEN WE OOIT DE SCHOUT TERUGVINDEN TUSSEN AL DEZE MENSEN? DAT WORDT ZOEKEN NAAR EEN SPELD IN EEN HOOIBERG!

Bakelandt: *Het raadsel van Amsterdam* *(Hec Leemans)*

STRIPWINKEL

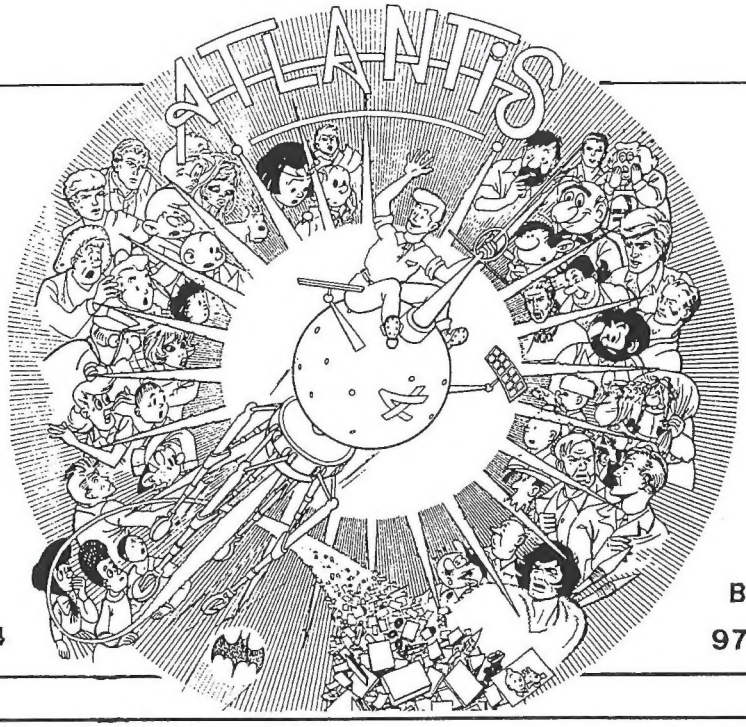

OPENINGSUREN :

WEEKDAGEN:
VAN 17.00 TOT 20.00 H
VRIJDAG :
VAN 15.00 TOT 20.00 H
ZATERDAG :
VAN 10.30 TOT 19.00 H
ZONDAG :
VAN 10.30 TOT
13.00 H
OP 50 M. VAN
HET STATION

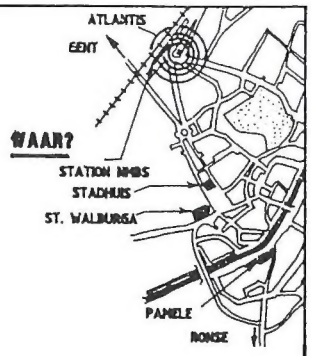

GRATIS EX LIBRIS!
bij
Dagboek van een bos, deel 4

FAX/TEL. 055/31.81.74

BROEKSTRAAT 2
9700 OUDENAARDE

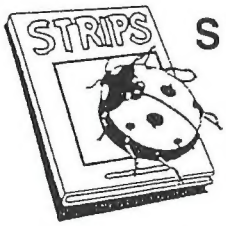

STRIPSPECIAALZAAK
DE STRIPKEVER

Bruulcenter - Bruul 79 - 2800 Mechelen - Tel: 015 / 21 76 05

Open :
ma : 13u30-18u
di-vr: 10-12u30
13u30-18u
za: 10-18u

EX LIBRIS verkrijgbaar bij:
HERMANN: Sarajevo Tango (250ex.)
JEREMIAH 19 (hc + speciale wikkel)
OKNAM 4: Korrel zand
SODA 7, HC (300ex.)
DUBBEL IK 2, HC (100ex.)
JIMMY BOY: Rokende kat (190ex.)
MACHT DER ONSCHULDIGEN 2, HC (100ex.)

STRIPWINKEL
GOBELIJN

MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN

016 / 23.55.86

BRABANT STRIP

De boerenkrijg in de strip

Guido Landuyt

Wanneer op 23 oktober 1798 aan de Sint-Romboutskathedraal te Mechelen drie groepen brigands worden gefusilleerd, noteert een Mechels chroniqueur: *Van den boerecryg sal men schryven, als dit jaer sluyten sal.* Op dat ogenblik is de Boerenkrijg in onze gewesten in volle gang. Voornoemde schrijver vergiste zich, het zou nog vijftig jaar duren eer de Boerenkrijg in de belangstelling kwam. Maar beginnen we met het ontstaan van de Boerenkrijg.

In Frankrijk is met de staatsgreep van radicale Jacobijnen van 18 fructidor V (4 september 1797) een einde gekomen aan een gematigde en conservatieve fase in de Franse Revolutie. In onze gewesten, die bij Frankrijk ingelijfd zijn, wordt het grootste deel van de in het voorjaar verkozenen ontslagen en vervangen door radicalen vervangen, of door personen die in de ogen van de Franse bezetter meer betrouwbaar zijn. De macht van de departementscommissarissen neemt toe. Vanuit Parijs wordt het bestuur in 6 van de 9 departementen gewijzigd.

Het anticlericaal bestuur heeft nefaste gevolgen voor de politieke en sociale stabiliteit op het platteland. Vergeten we niet dat het leven van de gewone bevolking van de wieg tot het graf bepaald wordt door de kerkelijke overheden. Op 5 september 1797 wordt de eed van haat aan het Franse koningschap verplicht gemaakt. Op juni 1798 wordt de wet op de conscriptie uitgevaardigd, waarbij alle ongehuwde mannen van 20 tot 25 jaar oud, onder wapens worden geroepen, ook in de aangehechte departementen.

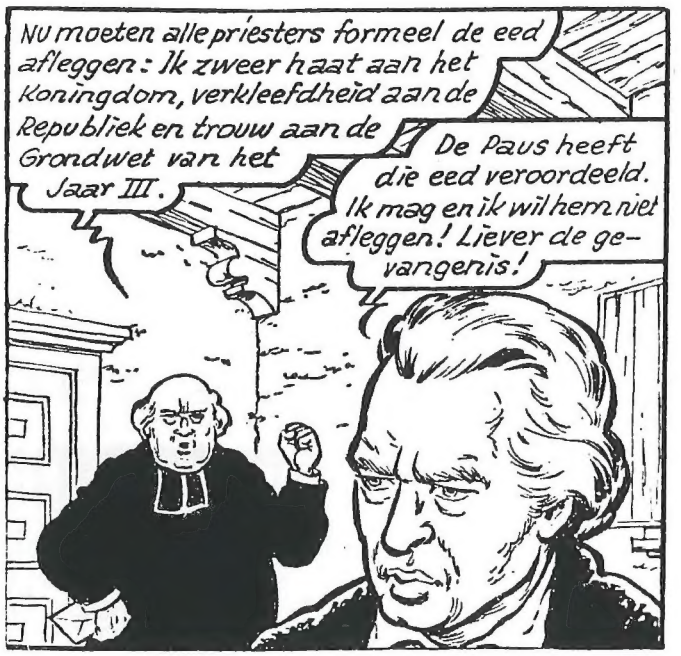
NU moeten alle priesters formeel de eed afleggen: Ik zweer haat aan het Koningdom, verkleefdheid aan de Republiek en trouw aan de Grondwet van het Jaar III.
De Paus heeft die eed veroordeeld. Ik mag en ik wil hem niet afleggen! Liever de gevangenis!

Pastoor Triest, *De grote weldoener* (Jef Nys)

De opstand

Op 12 oktober 1798 is er een eerste incident in Overmere. Het begint zoals zovele brood- en boeren-opstanden in de 18de eeuw. Een deurwaarder komt de huisraad van een onwillige belastingbetaler openbaar verkopen. De plaatselijke bevolking loopt te hoop, de gendarmes chargeren. De boeren gaan op de vuist met de gendarmes die op de vlucht slaan. Tijdens de volgende weken van oktober breken in alle noordelijke departementen opstanden uit, vooral rond de conscripties en lotingen. Of deze opstanden al dan niet spontaan ontstaan, is nog altijd niet door historici uitgeklaard, voor beide stellingen zijn voor- en tegenstanders. In het Schelde- en Leiedepartement (Oost-en West-Vlaanderen) worden de revoltes snel bedwongen. De strijd en het verzet zijn beter georganiseerd in Brabant -vooral in de streek tussen Schelde en Rupel, wat nu Klein-Brabant heet- en nadien in de Kempen.

De *jongens* of "brigands" (bandieten, struikrovers) zoals ze door de Fransen genoemd worden, boeken enkele successen. Ze bezetten een aantal steden, die ze na enkele dagen weer moeten opgeven. Bekend is het episch verhaal van de bezetting van Diest dat beschreven wordt in twee delen van de Bakelandtstrip: *De jongens van Turnhout* en *De stad der verdoemden*. Uiteindelijk worden de brigands bij Hasselt definitief verslagen. De Boerenkrijg heeft enkele nationale helden aan de "vaderlandse" geschiedenis toegevoegd.

DE ENE EN ONVERDEELBARE REPUBLIEK HEEFT ZILVER EN GOUD NODIG ... VEEL GOUD ... CITOYEN LAMBERTUS !!
„WAAR ZIJN DE GOUDEN CIBORIES... WAAR DE KELKEN EN MONSTRANSEN!?!
WIJ BEZITTEN NIETS HEER SCHOUT, WIJ ZIJN ARME BEDELMONNIKEN...

Ambtenaren nemen kerkelijke goederen in beslag.
Bakelandt, *De gevangene van Wijnendale* (Hec Leemans) © *Standaard Uitgeverij, Antwerpen*

Denken we maar aan Emmanuel Benedict Rollier die de opstand in Klein-Brabant leidde, aan Albrecht Meulemans, Emmanuel Jozef Van Gansen en Pieter Corbeels in de Kempen en aan de kleurrijke Brusselaar Charles Jacqmin, alias Charles de Loupoigne, nog beter bekend als Charlepoeng.

Een voetnoot in de geschiedenis?

Na 1798 wordt het stil. Een aantal leiders en *jongens* zijn gesneuveld of door de Fransen geëxecuteerd, de anderen wachten in de schemerzone. De generatie die vanaf 1827 het verzet tegen Willem I leidt, is een andere. Haar inspiratie komt niet uit de Boerenkrijg. Wanneer Hendrik Conscience op last van de Belgische overheid in 1845 zijn *Geschiedenis van België* publiceert, is er van een Boerenkrijg geen sprake. Evenmin in de *Histoire de Belgique* van Théodore Juste die in 1853 al een herziene uitgave kent.

De geschiedschrijving over de Chouannerie, de opstand tegen de Franse revolutionairen in de Vendée en Bretagne, was nochtans al vroeger op gang gekomen. Het werk van Alphonse Beauchamp, *Histoire de la Guerre de la Vendée et des Chouans* kent reeds in 1837 een herziene en verbeterde uitgave. Beauchamp kon voor zijn werk nog putten uit rechtstreekse mondelinge getuigenissen.

Na het overlijden van de laatste boerenkrijgleiders zal Conscience als eerste in 1853 een roman aan deze volksopstand wijden. Van dan af verschijnt de Boerenkrijg als thema in de Vlaamse literatuur.

A. Orts publiceert in 1863 met *La guerre des paysans* de eerste wetenschappelijke studie rond de strijd der brigands. Vanaf het luisterrijke eeuwfeest in 1898 komt het wetenschappelijk onderzoek pas goed op gang.

De Boerenkrijg verstript

Nog eens vijftig jaar later, bij de 150ste verjaardag van de Boerenkrijg in 1948, leverde ook een eerste generatie Vlaamse striptekenaars een bijdrage tot de beeldvorming. Diverse auteurs, waaronder Vandersteen, Verschuere, Bob De Moor en Jef Nys brachten boeiende episodes in beeld. (Daarover meer in het artikel dat start op pagina 12 -red.)

Binnen deze strips komt een paradox aan het licht, die later ook in de reeks Bakelandt optreedt. Aan de ene kant is het historisch belang van de gebeurtenissen, die zich in Europa afspeelden tussen 1785 en 1815, nauwelijks te ontkennen. Waarden als vrijheid, gelijkheid, respect voor iedereen, het uitschakelen van voorrechten, het algemeen onderwijs en de rechten van de mens en de burger werden aan de politieke realiteit toegevoegd. Voordien leefden ze in het hoofd van "warrige" dromers en filosofen.

Aan de andere kant is er de naar ons begrip onwaarschijnlijke wreedheid waarmee in beide kampen wordt gevochten. Zowel de Chouans en de jongens als hun revolutionaire tegenstanders -de vertegenwoordigers van de nieuwe ideeën- worden uitgeroepen

ENKELE DAGEN VERSTREKEN SEDERT SEBEDEUS OP ZULKE WONDERBAARLIJKE MANIER HET GEVAAR ONTLIEP...
OP EEN SCHONE MORGEN NAGELDE DE GEMEENTELEEUW (WERKMAN) EEN BERICHT OP DE DEUR VAN DE GESLOTEN KERK VAN POIRE...
VRIJHEID - BROEDERLIJKHEID - GELIJKHEID
Burgers,
Ons vaderland heeft grote behoefte aan soldaten tenainde zijn lichtende zending in de wereld te kunnen volbrengen..
Daarom heeft het het nodig geoordeeld de jongelingen die tussen 1 Messidor en 31 Brumaire 20 jaar worden in te lijven in onze heldhaftige legers.
Zij moeten zich melden morgen te 10 u. ten gemeentehuize.
De moed van de inwoners kennende rekent de regering er op dat niemand zal ontbreken.
Leve de republiek.
de commissaire,
A. Nieuwenhuis
DAAR, SMERIGE BLOEDHONDEN... VECHT ZELF...
107
VRIENDEN, DE FRANSMAN WIL ONS ALS VEE NAAR HET SLACHTVELD DRIJVEN! DAT ZAL NIET GEBEUREN! BIJ DE FRANSKILLON NICSINDENBUC LIGGEN DE NAAMLIJSTEN DER DIENSTPLICHTIGE JONGENS... WIJ ZULLEN ZE VERBRANDEN
DE VRIJHEIDSBOOM OMVER...
VOL WOEDE STORMT DE MOEGETERGDE MENIGTE NAAR HET HUIS VAN AMADE NICSINDENBUC
FRUIT!... WIJ MAKEN FRUIT VAN DE FRANSEN!
WE VAGEN ZE DE STREEK UIT..!
STOP!.. ONGELUKKIGEN! VERGEET NIET DAT GE MET BLOTE HANDEN STAAT TEGENOVER DE GEWEREN VAN 'T GARNIZOEN... HEBT GEDULD...
LAAT ONS DOOR!
DE ZWARTE RUITER...
108

"Daar, smerige bloedhonden, vecht zelf..." Treffende weergave van de volkswoede naar aanleiding van de conscriptie.

uit *Het broebelend fleske* (Piet Tibos)

tot apostelen van de vrijheid, en begaan omwille van deze idealen onbegrijpelijke wreedheden.
Vele figuren die in de voornoemde strips optreden, vertegenwoordigen de waarden van de Franse revolutie maar staan ook kritisch tegenover de realisatie ervan. Dit is duidelijk voor alle strips die handelen over de **Chouannerie**. Vrijwel overal worden de hoofdpersonen voorgesteld als aanhangers van de moderne ideeën, die haast tegen hun zin in de opstandsbeweging terechtkomen. Ze worden voor een dilemma geplaatst: kiezen voor de moderne ideeën en nieuwe waarden, of meedoen met een anti-revolutionaire maar nationalistische beweging, die de autoritaire Kerk en adel (het Ancien Régime) blijft verdedigen. In de reeks *Dampierre* (van Swolfs) zal de vrijdenker en schermmeester Forestier de leiding nemen van de Chouans in zijn parochie, wat voor hem tragisch zal aflopen.
Veel van deze strips zijn weinig triomfalistisch; ze kennen geen heldenverering. Integendeel, ze zijn antimilitaristisch en roepen op tot verdraagzaamheid. Deze waarden behoren onmiskenbaar tot de zestiger en vroege zeventiger jaren van deze eeuw, het moment waarop vele van de stripauteurs hun jeugd beleefden.

Politieke gevolgen:
Kiezen tussen collaboratie en conservatisme

Wat we hier beweren voor de Franse strip, geldt evenzeer voor de Vlaamse. De beeldverhalen, die in de jaren veertig en vijftig getekend werden omtrent de Boerenkrijg, leveren geen kritisch beeld van deze periode. Deze houding is historisch bepaald. De inlijving bij Frankrijk had diepgaande gevolgen voor de gedachtenvorming en het modernisme in Vlaanderen. Tijdens de annexatie moesten vele Vlaamse intellectuelen een keuze maken: ofwel opteren voor de moderne ideeën en de Franse bezetter steunen, ofwel kiezen voor het conservatieve Vlaamse nationalisme en de Franse moderniseringen en "democratie" afwijzen. Deze verfransing duurt verder tot ca. 1824. De Franse inlijving betekent dan ook een denationalisatie van de progressieve krachten in Vlaanderen. (Pleiten voor meer zelfstandigheid bleef zeer lang taboe voor aan linkerzijde. Pas zéér recent, zomer 1996 bepleitten vooraanstaande socialistische en liberale Vlaamse politici voor het eerst een België met confederale staten. - red.). Sinds de 19de eeuw kan men de politieke fracties in Vlaanderen dan ook indelen in een progressieve burgerij aan de ene kant en een klerikale, conservatieve en nationalistische groep aan de andere kant. Het is deze laatste groep die zich logischerwijze van de Boerenkrijg meester wil maken. Het eigen karakter van de Boerenkrijg wordt daarbij duidelijk belicht: het ontbreken van een plaatselijke adel die zich aan het hoofd stelt, het uitgesproken katholiek karakter, het verzet tegen de Franse bezetter. Het *pro aris et focis* (voor outer en heerd) van de mislukte Brabantse Omwenteling tegen de Oostenrijkers in 1789 wordt tot de lijfspreuk van de Boerenkrijg gemaakt.

Rechts: "No pasaran" De romantische voorstelling, typisch voor die jaren, vinden we ook in *De jonge brigand* (Vandersteen, 1948)

Een geslaagde synthese...

In het Nederlands taalgebied is er maar één reeks waar de Boerenkrijg en haar leiders min of meer regelmatig aan bod komen: **Bakelandt**. Het is de verdienste van Hec Leemans dat hij de Boerenkrijg in de strip gedemythologiseerd heeft. De figuur van Bakelandt vertegenwoordigt de moderne waarden, maar is daarnaast ook volksverbonden. Hij zal dan ook de partij van de boerenleiders en -legers kiezen, zonder echter zelf lid te worden van deze conservatieve beweging. Dit maakt het mogelijk dat hij opdrachten uitvoert voor Parijs en toch ageert tegen de intolerantie van een aantal Franse bezetters en collaborateurs. Of een figuur als Bakelandt, zoals Leemans ze schetst, echt had kunnen bestaan en overleven in de Zuidelijke Nederlanden op het einde van de 18de eeuw, is onwaarschijnlijk. Maar geschiedenis wordt niet met 'ofs' geschreven. Dat de figuur van Bakelandt in zijn dualiteit een excellent personage is om de jeugd van nu te vertellen over die periode van toen, is duidelijk. Zowel een Franskiljonse als een conservatieve Bakelandt zouden in de huidige jaren negentig onverteerbaar zijn.

SUPER PROMO

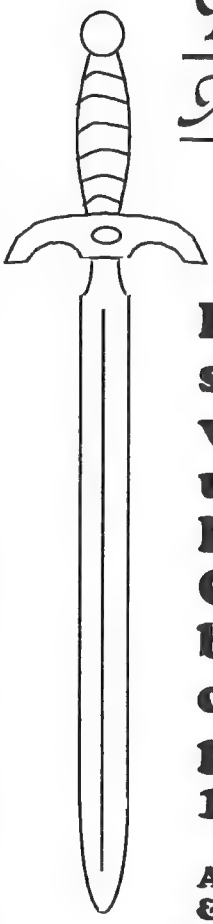

Rode Ridder
Avonturen - Spel

150,-

Bij aankoop van strips ter waarde van 250,- BF, kan u tevens het Rode Ridder Gezelschapsspel bekomen aan de ongelofelijke prijs van slechts 150,- BF!

Aanbieding geldig in okt, nov & dec '96. Niet verenigbaar met andere promoties of kortingen.

Houtekiet Strips
L. Melsenstr. 1, 3000 LEUVEN
Telefax: 02/721 10 83
Nieuw & 2de hands!

STRIPWINKEL

HET „B"-GEVAAR

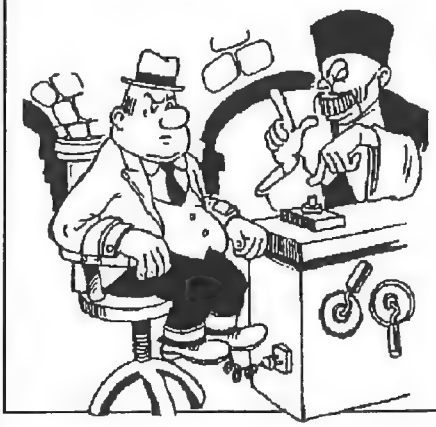

ERIK DENEYER

Greepstraat 15
1000 BRUSSEL
open maandag-zaterdag
10u30 - 19u00

tel-fax 02/513.14.86

WOEFKE

BOEKEN - STRIPS
CD - VIDEOFILMS

INKOOP - VERKOOP
STRIPANTIQUARIAAT

ANTWERPSESTRAAT 185,
2640 MORTSEL (ANTWERPEN)

tel. 03/449.15.60

Open: van 9 tot 18 uur.
Donderdag gesloten

STRIPWINKEL

BONTE

inrichter van de
BRUGSE STRIPBEURS

In het Boudewijnpark te St. Michiels

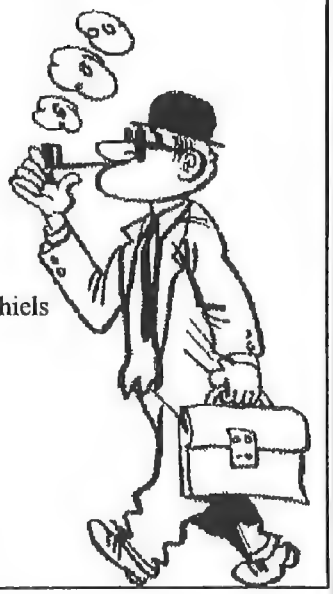

Heidelbergstraat 5
8200 BRUGGE 2
open van 13 tot 19u.
zondag en maandag gesloten.
Tel/fax: 050/ 38.35.78

De Franse tijd door de ogen van de Vlaamse striptekenaars

- Een chronologisch overzicht -

Willy Vandersteen

Van 20 mei 1948 tot 13 januari 1949 loopt in *Ons Volkske*, op dat moment nog een supplement van *Het Nieuwsblad*, Vandersteens versie van de heroïsche strijd. Deze wat stuntelig getekende strip is meteen het laatste realistische tekenverhaal van Willy Vandersteen voor deze jeugdbijlage. Het verhaal *De Jonge Brigand* vertelt - vanuit het standpunt van de jonge boerenkrijger Bert - de strijd die Emmanuel Van Gansen tegen de Franse verdrukker voert. Het levert een totaalbeeld van de revolte op, vanaf de eerste opstanden tot de overwinning van de Franse generaals Jardon en Chabert. In 1981 verschijnt dit beeldverhaal als illegaal album in een oplage van 1000 ex. , zwart/wit met een blauwe kaft.

Vandersteen portretteert als eerste striptekenaar Van Gansen, en schetst alle brigands ongenuanceerd als ware verzetshelden. In werkelijkheid zwierven in die roerige oorlogstijden heel wat bendes struikrovers rond. De Fransen waren zo handig alle verzetslui als "brigands" te definiëren. Zo verloren de *jongens* op vele plaatsen steun van de lokale bevolking. De twijfel deed zijn werk.

Jan Waterschoot

Vanaf 16 september 1948 (drie dagen voor de 150-jaar viering te Mechelen) verschijnt in de *Kleine Zondagsvriend* het *Brigandje*, naar een scenario van Jules Van Overstraeten. Achter het pseudoniem van tekenaar Jif gaat Jan Waterschoot schuil. Het verwerken van het scenario, dat vele massascènes en bosgevechten voorziet, loopt niet van een leien dakje.
Waterschoot wordt tevens door het Centraal Boerenkrijgcomité aangezocht om tien praalwagens te ontwerpen voor de Landelijke Herdenking van de Boerenkrijg te Mechelen (19.9.1948). Renaat Demoen ontwerpt de algemene affiche. Waterschoot tekent een schitterende *wandplaat als versiering voor de huiskamer*. Tevens verschijnt een mapje met zes prentkaarten in drie kleuren. Dit bevat naast drie minder geslaagde ontwerpen een kaartje met de affiche van Demoen, één met de reproductie van de wandplaat van Waterschoot en een tweede tekening van Demoen. Deze zeven ontwerpen worden geselecteerd uit een totaal van 53 inzendingen voor de tekenwedstrijd uitgeschreven door het Davidsfonds Mechelen, de organisator van de Landelijke Herdenking.

Renaat Demoen

Demoen, de huistekenaar van *Zonneland*, illustreert in 1948 het omslag van *De Boerenkrijg* van August De Bruyne dat te Leuven verscheen in de Volksreeks van het Davidsfonds (nr. 358). De schrijver heeft ook bio's van extreem-rechtse Vlaamse figuren op zijn naam. In 1941 tekende Demoen voor hem al het omslag van zijn eerste Boerenkrijg-boek. Het gaat telkens om een dynamische voorstelling van een boer met de Boerenkrijgvlag in de hand (een rood kruis op een wit vlak). Op de achtergrond staat een dorpskerk (*outer/altaar*) en enkele huisjes (*heerd/haard*). In zijn thuisbasis Averbode voorziet Demoen enkele *Vlaamse Filmkes* van een sprekende cover.

Bob De Moor

In 1949 toont Bob De Moor zich van zijn Vlaamsgezinde zijde. In *'t Kapoentje* verschijnt *Slaven van de keizer*. Het laat het verhaal zien van de jonge Vlaming Peerke, een *conscrit* die verplicht in dienst treedt van het napoleontische leger. Alhoewel dit geen Boerenkrijgstrip is, sluit het aan bij de toenmalige belangstelling voor deze periode van onderdrukking in

...Niet dat ge me bang gemaakt hebt met ungeest. Maar ge kunt nooit weten, he'.
Om nu voort te vertellen. De legende verhaalt dat Baekelandt hier ergens een schat heeft begraven. En de geest van de rover kan geen rust vinden, vóór de schat gevonden is.
Niemand kan zeggen waar juist deze schat verborgen werd. Er moeten nochtans aanduidingen bestaan, want... Maar laat ik beginnen bij het begin... Luisteren.
OP ALLERZIELENDAG VAN 'T JAAR 1802 IS MEN OP DE GROTE MARKT VAN BRUGGE DE GUILLOTINE AAN 'T OPSTELLEN. ZIJ ZAL DIENEN OM EEN EINDE TE STELLEN AAN HET LEVEN VAN BAEKELANDT, DE BERUCHTE BENDELEIDER, DIE OM AAN 'T NAPOLEON'S LEGERDIENST TE ONTSNAPPEN, IN DE BOSSEN VLUCHTTE EN ROVER WERD ...

Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke, *De schat van Baekelandt* (Bob De Moor)

Vlaanderen. Vanaf september 1949 start De Moors onvolprezen meesterwerk *De Leeuw van Vlaanderen*, een nauwgezette bewerking van Conscience's gelijknamige roman. Ook dit historisch epos, dat voortspruit uit de persoonlijke interesse van Bob De Moor voor het eigen verleden, situeert zich perfect in deze jaren van heropflakkering van een Vlaams volksgevoel. Op 22 mei 1950 verschijnt in het *Nieuws van de Dag* de eerste aflevering van *De nieuwe avonturen van Tijl Uilenspiegel*, het eerste verhaal in de reeks Tijl Uilenspiegel, dat vooral de naoorlogse repressie hekelt.. Twee jaar later (*Nieuws van de Dag*, 21.7.1952) duikt De Moor met *De schat van Baekelandt*, het vierde verhaal van Snoe en Snolleke opnieuw onder in de Franse bezetting. Ditmaal draait alles om *Baekelandt, de beruchte bendeleider die in de bossen vluchtte en rover werd*. Onder leiding van Nonkel Zigomar gaan Snoe en Snolleke op zoek naar de schat van Bakelandt. De Moor serveert in een klare lijn vlotte humor op een historisch gegeven.

Karel Verschuere

In 1953 tekent Karel Verschuere, de kersverse medewerker van Vandersteen, voor *Ons Volkske*, dat ondertussen een zelfstandig weekblad geworden is, het kortverhaal *Voor outer en heerd*. Deze strip voert Lieven ten tonele, die zich bij het bericht van de Franse inval meteen bij de brigands aansluit. Hoogtepunt van deze voortreffelijke getekende strip is de inname van Mol door de boeren. Met deze overwinning besluit het verhaal in een vreugderoes. De definitieve nederlaag te Hasselt blijft aldus uit het zicht van de lezer. De invloed van Eric de Noorman die sinds 1946 in *Het Laatste Nieuws* liep, is prominent aanwezig.

Voor outer en heerd (Karel Verschuere)

Piet Tibos

Ook de Antwerpenaar Piet Tibos (°Borgerhout 1930) draagt zijn steentje bij tot de Boerenkrijglegende, en wel met een legendarische strip. Na een debuut als illustrator-kartoenist bij Het Belang van Limburg begint hij in deze krant vanaf 1955 de reeks *Sebedeus en zijn (wieler)ploeg*. Samen met Mongske en Marieke beleeft de gediplomeerde dwazerik Sebedeus slechts zeven

DE SANSCULOTTEN VAN HET GARNIZOEN BEGONNEN INTUSSEN IN SMALLE SCHOENTJES TE STAAN... BEROOFD VAN HUN GESCHUT MOESTEN ZE LANGZAAM WIJKEN ONDER DE BESTORMING DER BOEREN! DEZE WAREN REEDS DOOR DE BRES IN DE STAD GEDRONGEN... DE FRANSE BEVELHEBBER BEGON AL OVER DE KAPITULATIE NA TE DENKEN...
...BIJ HET OCHTENDGLOREN BATTERDEN MONSKE EN SEBEDEUS IN DE VOORSTE RIJEN... TOT ER PLOTS EEN NOODKREET OPGING!
DE FRANSE VERSTERKINGEN ZIJN DAAR!! HUZAREN! ALLEMAAL HUZAREN!!
177
DE PANIEK SLOEG IN DE RANGEN DER JONGENS... VELEN WILDEN REEDS VLUCHTEN... GENERAAL VANGANSEN BULDERDE...
VOORUIT! ER IS NIETS VERLOREN! WE ZIJN VEILIG ALS WE DE FRANSEN IN DE STAD VERSLAAN! MOED! VOOR OUTER EN HEERD!
CITOYENS, ONZE KAMERADEN ZIJN DAAR! VIVE LA RÉPUBLIQUE!
MAAR DE GARNIZOENSOLDATEN HADDEN HET GERUCHT OOK GEHOORD EN SCHEPTEN OPNIEUW MOED...
ZO ZATEN DE BOEREN TUSSEN TWEE VUREN... EN WELDRA KWAM OOK NOG CHARDON MET ZIJN VOETVOLK AANZETTEN! DE ONDERGANG WAS NABIJ!
178

Actiescènes uit *Het broebelend fleske* (Piet Tibos)

avonturen (tot 1959). In het derde verhaal, *Het broebelend fleske* (18.9.1956 - 15.1.1957) belandt het olijke drietal door enkele druppels uit het broebelend fleske in volle Boerenkrijg. Uit diverse passages mag blijken dat Tibos zich voor dit verhaal duchtig heeft gedocumenteerd. In enkele tekstplaatjes geeft hij *een korte samenvatting van de 8779 boeken en boekskens die over deze periode geschreven zijn*. Tevens schemert hier en daar doorheen de grappen en grollen een persoonlijk medeleven van de tekenaar met de verdrukte Vlaming. Om de pil te vergulden voor de Limburgse krantenlezer besluit hij het verhaal met een ludieke inname van Diest. Het zou voor de Hasselaars Sebedeus, Mongske en Marieke en menig abonnee van *Het Belang van Limburg* al te pijnlijk geweest zijn om de ware toedracht uit de doeken te doen. Net als in de strip van Verschuere blijft de nederlaag uit het beeld. We vernemen niets over de stille aftocht van de brigands uit een verloren Diest en nog minder over de uiteindelijke nederlaag van de Boerenkrijg te Hasselt. De niet al te snuggere Fransen worden karikaturaal uitgebeeld. De grootsprakerige generaal Baron Joseph de Bustherinc de la Grande Siroperie sterft aan *een straal slappe koude koffie*. De ludieke wijze van vertellen van Piet Tibos is onnavolgbaar. Met deze krantestrip profileerde hij zich als de vierde musketier in het trio Vandersteen, Sleen en De Moor. De reeks stopte voortijdig en vond geen uitgever. Tibos besloot uiteindelijk dit verhaal in eigen beheer uit te geven op 3.000 exemplaren. Momenteel is het een van de meest gezochte Vlaamse strips uit de gouden jaren.

Jef Nys

Vanaf 1958 publiceert Jef Nys in *'t Kapoentje* enkele stichtelijke biografische "pastoorsverhalen". In 1961 verschijnt *De grote weldoener* bij Het Volk in album. Het handelt over het leven van kannunik Triest ten tijde van de Boerenkrijg. De strijd zelf wordt niet getoond, maar wel het sluiten van de kerken en het onderduiken van de geestelijken. De voortdurende angst waarin Triest en zijn collega's leven, wordt door Nys expressief in beeld gebracht. Grafisch behoren deze strips ongetwijfeld tot de hoogtepunten van zijn stripwerk.

Marcel Steurbaut

Marcel Steurbaut (°Gent 1933) tekende in de jaren zestig voor het weekblad *Ohee* vier afleveringen van *Boertje* op scenario van zijn vaste compagnon Henri Van Daele. Het grafisch talent van Steurbaut was zeer beperkt, wat meteen de summiere decors en de verwrongen gelaatsuitdrukkingen van vele personages verklaart. Historisch verantwoord zijn deze verhalen anders wel. Ze stonden immers onder controle van de toenmalige conservator van het Boerenkrijgmuseum te Overmere. Boerenkrijg-fanaten trekken ze gegarandeerd uit je handen op rommelmarkten. Na deze reeks tekent Steurbaut in 1969/1970 voor *Gazet van Antwerpen* twee zelfstandige historische verhalen over de Boerenkrijg met als titels *Ordonnans van Van Gansen* en *De grondwet*.

Rik Clément

In 1965 doet Rik zijn held Dees Dubbel in de Boerenkrijg belanden, in een poging de fatale afloop van de Boerenkrijg te wijzigen. *Het pistool van Pardoen* is het geheime wapen waarmee de opstandelingen de strijd zouden kunnen winnen. Helaas komt Dees te laat... Het verhaal verscheen in Ohee! In de jaren zeventig bewerkte Rik dit verhaal tot *Het zwarte zwaard*, dat in album verscheen bij Magnum. Daarin komen Dees Dubbel en César terecht op de Groeninghekouter anno 1302. Voor de rest volgt het verhaal getrouw het stramien van *Het pistool van Pardoen*.

Paul Geerts

In 1973, bij de herdenking van 175 jaar Boerenkrijg, doet Paul Geerts Suske en Wiske in het verleden belanden, waar ze kennis maken met *Van Gansen*. Het verhaal *De gladde glipper* is het enige waarin Suske en Wiske in contact komen met de Boerenkrijg. Paul Geerts documenteert zich grondig, zoals gewoonlijk, en verwerkt het bekendste Boerenkrijg-standbeeld (Hasselt) als actiescène in de strip. Van Gansen wordt geportretteerd naar een afbeelding die we in 1948 al terugvinden in het boek van De Bruyne.

Hec Leemans en Daniël Jansens

In 1975 start Hec Leemans met zijn reeks over Bakelandt op scenario van de te jong overleden Daniël Jansens. Vrij snel wordt in deze reeks geopteerd om een tijdsbeeld op te hangen van het einde van de 18de eeuw, de Franse tijd in onze gewesten. Leemans is vooral geïnteresseerd in het aanbreken van de Moderne Tijden, en minder in het romantiseren van de strijd tegen de Fransen.
Toch blijkt de Boerenkrijg een onvermijdelijk gegeven voor wie verhalen schrijft over deze periode. In verschillende albums, een 18-tal, treden figuren uit de Boerenkrijg op.

Vive la France!

In Frankrijk betekende de viering van 200 jaar Franse revolutie in 1989 een nieuw elan voor stripverhalen die zich afspelen in deze periode. Stripuitgever Glénat besteed in het tijdschrift Vécu heel wat aandacht aan de Franse Revolutie. Ook verschijnen een aantal boeiende reeksen waarvan sommige in het Nederlands werden vertaald.

De aanloop naar de Franse revolutie

Les Mémoires du Pendule handelt over het leven van Marie Antoinette. *De verlichte markiezin* vertelt op een historisch verantwoorde manier de aanloop naar de revolutie, het woelige jaar 1788 met verschillende ministers van Financiën als Turgot en Necker, en het bijeenroepen van de Assemblée van de notabelen die de Franse Revolutie inleidde. Op passionante wijze brengt

Christian Lacroix (Lax) de mistoestanden in beeld naar scenario's van Patrick Cothias.

Het verzet in Frankrijk

De opstand in de Vendée komt aan bod in de reeks *Dampierre* van Yves Swolfs. Enkele jaren voordien vormt de Chouannerie al het thema voor Le nain rouge, een reeks opgezet op een scenario van Durand en getekend door Bordes. De titel verwijst naar een bekend kaartspel uit die tijd.

Napoleon aan de macht

De Chouannerie en de Napoleontische periode worden ook behandeld in *De verlorenen van het Keizerrijk*, een reeks kortverhalen van Eric en Franz.

In de serie *Arno* van André Juillard en Jacques Martin komen de eerste Napoleontische veldtochten in Italië en Egypte aan bod. Ook *De zoon van de Arend* van Michel Faure is aan Napoleontische avonturen gewijd, met zelfs een uitstapje naar de Bataafse republiek, in *De Nederlanden*.

De ondergang

Tenslotte komt het verslagen Napoleontische leger en het ineenstorten van het Franse rijk na Napoleon met stropende bendes aan bod in *De Grote Rivier*, een reeks van Jean-Luc Hiettre op scenario van Serge Aillery.

Dit is slechts een kort overzicht van wat er over deze korte, maar belangrijke periode (1785-1815), nauwelijks 30 jaar, aan historisch verantwoorde en gedocumenteerde strips op de markt is gekomen. Allicht zijn er nog veel meer. (bijdragen van Guido Landuyt, Frank Huygens, P. Vranken en Willem Gay).

Boerenkrijg en Guldensporenslag: geen familie

De Boerenkrijg blijft tot op de dag van vandaag een heroïsch wapenfeit voor de Vlaamse katholieke burger. Na de Guldensporenslag (1302) is zij een van de meest treffende voorbeelden van verzet tegen de Franse overheersing. Niet zo maar schreef Louis Wachters in zijn Davidsfonds-boek *Vlaenderen ende Leu* (1952): *Aan de helden uit de Boerenkrijg, aan hun heroïsme, aan hun idealisme kan onze jeugd zich spiegelen.* Vanaf 1948 werpen de Vlaamse-katholieke culturele verenigingen Davidsfonds en Vlaamse Toeristenbond zich op als vurige pleitbezorgers van deze vaak vergeten strijd. Nochtans is er geen directe band tussen de Guldensporenslag en de Boerenkrijg. De Boerenkrijg speelde zich immers vooral af in Brabant en in de Kempen. De strijd tegen de Fransen in 1302 was een zaak van de toenmalige *Vlamingen*, het gebied dat nu grosso mode opgedeeld is in Oost-, West-, Zeeuws- en Frans-Vlaanderen. De Brabanders hadden met de Fransen geen bijzondere problemen, omdat het hertogdom Brabant afhankelijk was van de Duitse keizer. In 1798 was de Guldensporenslag voor de Brabantse en Kempische boeren dus géén historische slag, dat was een strijd die "in het buitenland" gevoerd was. Pas na de oprichting van de Belgische staat in 1830 ontstond als reactie tegen de taalverdrukking een "nationaal" Vlaams gevoel, en *Vlaanderen* raakte stilaan aanvaard als benaming voor de Nederlandstalige gebieden van België. Toen Conscience jaren later met zijn bekende werken als *De leeuw van Vlaanderen*, *De kerels van Vlaanderen* en *De Boerenkrijg* een geromantiseerde "geschiedenis van Vlaanderen" schiep, werd aan al deze historische feiten een gemeenschappelijke "Vlaamse" band gegeven.

Boerenkrijg-herdenking Mechelen 1948

Hondervijftig jaar na de Boerenkrijg werd deze strijd feestelijk herdacht te Mechelen. Eén van de hoogtepunten van de viering was de historische stoet die door de binnenstad trok. In deze optocht werden tien praalwagens meegevoerd naar ontwerp van Jan Waterschoot. Voor een studie rond de Boerenkrijg in de beeldende kunsten, de illustratie en het stripverhaal zijn wij op zoek naar alle mogelijke voorstellingen van de Boerenkrijg. In het bijzonder hopen wij mensen te ontmoeten die de historische stoet te Mechelen gezien hebben en er nog een beschrijving kunnen van geven. Tevens wensen wij de stoetbouwers te spreken of zij die foto's van de festiviteiten bezitten. Personen die interessant materiaal i.v.m. dit onderwerp bezitten en willen bijdragen aan de realisatie van dit onderzoek kunnen contact opnemen met
Bart Stroobants, Leegheid 22, 2800 Mechelen
(tel. 015 / 21 84 66).

Afbeelding links: herdenkingskaart van Demoen (1948)

Waarom Oom Wim zwijgt over de Boerenkrijg

De opstand tegen de Franse revolutionairen speelde zich, zoals reeds gezegd, voornamelijk af in de Noordelijke departementen, in het huidige Brabant en in de Kempen. Enig oproer schijnt er ook geweest te zijn in Waals-Brabant, en Charlepoeng, een echt "grensgeval", bleek zich ook wel op te houden aan de andere kant van de taalgrens. Voor de rest is er van opstand in de Waalse departementen geen sprake. Het opstandige Luik omarmt de revolutie als een bevrijding, en het vroegere Prinsbisdom behoort snel tot het verleden.

De Franstalige lezers van Spirou/Robbedoes kennen dus geen Boerenkrijg en hebben ook geen herinnering aan een "guerre des paysans". Vermits het blad vanuit een franstalig oogpunt gemaakt wordt, komt het ondewerp bij Oncle Paul du sniet aan bod. Voor de lezers in Frankrijk is onze Boerenkrijg immers het neerslaan van terroristen en roversbendes (brigands). Wel kennen ze het verhaal van de Chouans, boeren en gewone mensen uit de Vendée en Bretagne, die onder leiding van plaatselijke adel en militairen vanaf 1792 enkele jaren lang een guerilla-oorlog voeren tegen de troepen van Robespierre. Deze burgeroorlog eiste 200.000 slachtoffers. De inspiratie was grotendeels dezelfde als die van de Boerenkrijg: tegen de conscriptie en voor de religieuze tradities.

Dat thema treffen we dus wél aan bij Oom wim. In het Robbedoes-kerstnummer van 1952 tekent Paape een devoot verhaal, *Een tragische kerstnacht*. De chouannerie wordt hier slechts ten tonele gevoerd als decor. Fred Funcken doet het beter. In Kuifje, 20° jaar nr.45 treffen we een compleet verhaal aan, *De koning van de Vendée*, over de belangrijkste leider van de opstand, Charette. Slechts door verraad wordt Charette gevangen, en voor het executiepeleton verklaart hij: "Mijne heren, gelieve op het hart te richten, dat is pas een dood voor een held". Een zeer romantische voorstelling dus.

Het verschil in begrip tussen de beide taalgroepen stelt vertalers meer dan eens voor een probleem. Mitacq tekent in 1953 het eerste avontuur van de Beverpatroelje, *Het geheim van Diepenbos*. Een schat blijkt verborgen te zijn op het domein, en wanneer is dat dan gebeurd? In het Nederlands staat er: "toen de Fransen ons land [België] binnenvielen". Dat is dus in 1794. In de oorspronkelijke versie wordt echter verwezen naar de tijd "toen de revolutie over ons land [Frankrijk] woedde", dat is dus in 1789. Hier wordt duidelijk dat *Het geheim van Diepenbos* zich eigenlijk, zoals de meeste avonturen van de Bevers, afspeelt in Frankrijk. Voor een beter begrip hebben de vertalers in de Nederlandstalige versie de actie verplaatst naar Vlaanderen, en verwezen naar de Franse bezetting. Beter nog is het geval van *De gladde glipper*. Paul Geerts laat de helden in de Franse tijd belanden, tussen een troep ganzen. Lambik steekt enkele pluimen op zijn hoed, een soort ereteken van de opstandelingenleiders. Tegen Franse soldaten zegt hij: "dat is *Van Ganzen"* Dat geeft aanleiding tot wat actie. Voor de Franse vertaling geeft dat natuurlijk een groot probleem. Wat heeft die *canard* nu te maken met de Boerenkrijg, en wat is dat eigenlijk, die Boerenkrijg? De handige vertaler negeert de arme ganzen dan maar, en Lambique spreekt van "des plumes de chouette" (= een uil). " *Des Chouans!* " roepen de snuggere Fransen. En zo is het verhaal weer gered.

Dat soort kunstgrepen is niet uniek in de Belgische strip. Zulke details illustreren hoe groot de culturele verschillen in één land wel kunnen zijn, hoezeer men ook probeert de schijn van eendracht hoog te houden. Het gebrek aan begrip dat de overheid sinds 1830 toonde voor de eigenheid van iedere bevolkingsgroep, heeft na 165 jaar geleid tot desinteresse en (in het beste geval) onwetendheid over wat zich aan de andere kant van de taalgrens afspeelt. En dan is men nog verwonderd over "stammentwisten"... Patrick

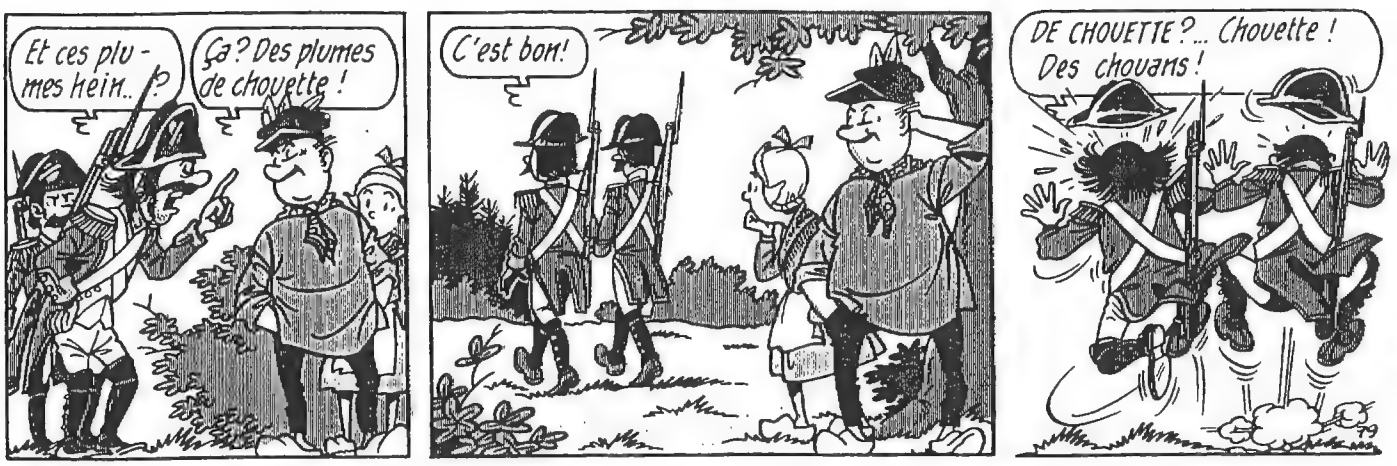

TEKST: Y. DUVAL
TEKENINGEN: L. & F. FUNCKEN

DE KONING VAN DE VENDEE

FRANÇOIS-ATHANASE CHARETTE
1763 - 1796

Op 24 februari 1793 heerst in het departement Loire-Inferieure grote opwinding...
Grégoire, kom eens kijken!
De regering vraagt vrijwilligers!
Alle priesters zijn gevangen genomen en de kerken zijn gesloten!
Te wapen, mannen! Dat zullen we niet toelaten!
En de volgende dag bij het kasteel van Fontenoise...
Waarom maken die lui zo'n drukte? Wat zouden ze van me willen?
We komen u vragen of uw onze aanvoerder wilt zijn in onze strijd voor de koning en de kerk!
Goed, ik wil het doen, maar op voorwaarde, dat jullie absoluut aan mij gehoorzamen.

Welke plaats wilt u hebben in onze rangen, edele heer?
Ik wil graag zo dicht mogelijk bij de vijand zijn, generaal!
Bij Torfou heeft de eerste ontmoeting met de vijand plaats en Charette richt een ware slachting aan onder zijn vijanden.

En die avond heeft het koningsgezinde leger een overwinning behaald.
Door ons grote vertrouwen en onze moed hebben we het grootste leger van Europa verpletterend verslagen!
Maar Robespierre is door deze nederlaag razend geworden!
Het is een schandaal! Heb ik generaals of verraders in dienst?
DE HELE VENDEE MOET SCHOON GEVEEGD WORDEN! Ik geef u het recht iedereen te fusilleren, die een vuurwapen bij zich draagt!
2

Dit kortverhaal van Duval en Funcken geeft aan de opstand in Frankrijk in 1793 dezelfde motieven die vijf jaar later ook aanleiding gaven tot de Boerenkrijg (c) Funcken en Lombard

Het geheimzinnige geval van Meneer L. Bakelandt

ofte het succes van een Vlaamse krantenjongen

Uitstapjes in het verleden

Bakelandt is momenteel samen met De Rode Ridder de enige Vlaamse krantestrip met anciënniteit die zich in het verleden afspeelt. Andere langlopende dagbladstrips als Suske en Wiske, Nero én Kiekeboe zijn traditiegetrouw familiestrips die zich in het heden afspelen. Dat geldt ook voor klassieke reeksen als Sebedeus, Kari Lente, Snoe en Snolleke. Af en toe wagen sommige van deze striphelden eens een uitstapje in het verleden.

Bij Vandersteen, gedreven door een uitgesproken interesse voor de eigen geschiedenis, zie je Suske en Wiske regelmatig naar een schimmig verleden flitsen. De sterkste Sus en Wis-verhalen in dit genre zijn ongetwijfeld deze die als de Blauwe Reeks bekend zijn. Het gaat hier om strips die Vandersteen van 1948 tot 1958 tekende voor het weekblad *Kuifje*. Dankzij het opvoeren van een weliswaar afgeslankte Suske en Wiske-entourage slaagde de redactie van *Tintin* er uiteindelijk in de aarzelende Vlaamse lezertjes te winnen voor haar Nederlandstalige zusterblad.

Met verhalen als *Het Spaanse spook*, *De Tartaarse Helm*, *De Schat van Beersel*, *Goud voor Rome*, *De Groene Splinter* en *Het Gouden Paard* kwam Vandersteen tegemoet aan de uitgesproken interesse voor de historische goed gedocumenteerde strip waarin Jacques Martin en Fred en Liliane Funcken de koplopers waren. In *Goud voor Rome* en *Het Gouden Paard* zet Vandersteen zelfs een stapje verder: het verhaal begint namelijk vanaf het eerste plaatje -zonder enige verklaring voor deze flukse tijdsprong- in het glorieuze verleden.

Bij de collega's van Suske en Wiske waren zijsprongetjes naar het verre verleden eerder uitzondering dan regel. Zo verzeilden Nero en Kari Lente eerder in science-fiction-toestanden dan wel in oude kostuums.

De "historische" reeksen

Het gros van de realistische Vlaamse krantestrips met historische inslag die meteen in talloze albums werden gepubliceerd, ontstonden - het hoeft ons niet te verwonderen - ook in Studio Vandersteen. Als een volleerd tekenaar met een uitstekende commerciële flair koos Vandersteen met De Rode Ridder (° 1959) en Karl May (1962-1985) voor populaire genres binnen de historische strip. Deze helden hadden in de jeugdliteratuur reeds hun sporen verdiend. Het succes was verzekerd. Bovendien zijn ridders en cowboys personages die de doorsneelezer niet meteen catalogiseert als vertegenwoordigers van het historische beeldverhaal. Hun universele avonturen overstijgen de grenzen van het genre. Vaak zijn

DIE ZONDAG WORDT TE HOOGLEDE PASTOOR CARDOEN FEESTELIJK AFGEHAALD ....
...OM IN DE WEIDE DIE ALS SCHUTTERSPARK DIENST DOET, DE "SCHIETING" OP PLECHTIGE WIJZE TE OPENEN.
...TUSSEN DE NIEUWS-GIERIGEN, DIE ZICH REEDS IN DE BUURT VAN DE GAAIPERS BEVINDEN, HERKENNEN WE... BAKELANDT EN PÉ BRUNEEL!

Kermistafereel met de onvermijdelijk "schieting".

(Lees ook pagina 4&5).

dergelijke strips niet veel meer dan actiestrips waarin de historische kostuums en decors eerder een exotische achtergrond vormen voor stevig knok- en achtervolgingswerk. Men kan dit vaststellen in verschillende genres van de Belgische strip. Jeremiah van Hermann is eigenlijk niet anders dan een westernstrip in een licht toekomstsausje gewenteld en tintelend geserveerd.

Leemans en Jansens leggen de lat hoger

Op 20 oktober 1975 verschijnt *De bloedwet*, het eerste verhaal van de stripreeks Bakelandt. Hec(tor) Leemans staat in voor de sterk realistische tekeningen op scenario van Daniël Jansens. Deze efficiënte scenarist zou tijdens de creatie van het zestiende verhaal overlijden.

Het Laatste Nieuws begeeft zich echter niet op glad ijs met de introductie van een historische strip. Op hetzelfde moment gaat namelijk Kiekeboe van start volgens een geijkte formule die reeds jarenlang zijn commerciële deugdelijkheid had bewezen. Mocht Bakelandt minder goed ontvangen worden, dan kan de lezer zich nog steeds verkneukelen in deze vlotte komische familiestrip. Algauw blijken de twee reeksen voldoende succes te kennen bij het grote publiek. In 1978 verschijnen de eerste twee albums van deze series bij Uitgeverij J. Hoste, de uitgever van *Het Laatste Nieuws*. De eerste tien albums komen ongekleurd op de markt. Vanaf *Het beleg van Nieuwpoort* (nr. 11, 1981) geeft een steunkleur wat extra reliëf aan de tekening. Met *De gezant* (nr. 30, eind 1985) kiest J. Hoste resoluut voor kleur; dit in navolging van De Rode Ridder die bij De Standaard Uitgeverij eind 1983 voor het eerst in vier kleuren werd gedrukt. In 1990 slaagt deze laatste uitgeverij er in de kip met de gouden eieren in haar fonds op te nemen. Voortaan geeft De Standaard beide reeksen in vier kleuren uit. De verhalen verschijnen nog steeds in voorpublicatie bij *Het Laatste Nieuws*. Aldus slaagt De Standaard er in de coup van 1965 (Nero) met succes te herhalen.

Bakelandt is echter niet de eerste historische strip die in *Het Laatste Nieuws* zijn voorpublicatie kent. Met het verschijnen van vrijbuiter Bakelandt knoopt deze liberale krant immers aan bij een traditie die tien jaar tevoren tot een einde was gekomen. Zijn illustere voorganger is niemand minder dan Eric de Noorman die in 1946 zijn eerste stappen zette als dagbladfenomeen. Deze topreeks van grootmeester Hans Kresse hield het uit tot 1964. Uitgeverij J. Hoste bundelde de eerste achtentwintig verhalen in zesendertig albums. Bovendien bleef het succes van de Noorman nog nazinderen vermits in de jaren zeventig een aantal van de eerste verhalen werden hernomen in deze krant.

De pioniersfunctie van Bakelandt

Niettegenstaande deze traditie in *Het Laatste Nieuws* en de aanwezigheid van Kiekeboe als veilig vangnet, was de keuze van Leemans en Jansens voor de late achttiende eeuw als historisch kader niet zo evident. Het waren immers geheel andere periodes die tot de verbeelding van lezer spraken.

Het oude Rome (Alex, Asterix) en de **mythische middeleeuwen** (Eric de Noorman, Harald de Viking, Huon de Neveling, de Rode Ridder) vormen de meest gegeerde tijdperken om een stripfiguur in te laten flaneren. Ga maar na, dat geldt voor het merendeel van de Europese strips.

BIJ DE TOEKOMSTIGE DWANGARBEIDERS BEVINDEN ZICH TWEE VLAAMSE "REFRACTAIRS" (M): LODEWIJK BAKELANDT EN ZIN VRIEND LIEVEN DANNEEL, BEIDEN UIT HET WESTVLAAMSE DORPJE LENDELEDE.
(M) DIENSTWEIGERAARS

Bakelandt als refractair in 1799, in *De bloedwet*

De moderne tijden (1500-1800) kenden eerder een matig succes. De bewogen **zestiende eeuw** was voor Vandersteen wel de ideale periode om het roemrijke verleden van Vlaanderen op te roepen. Centraal staat hier de strijd om bevrijding van het Spaanse juk. (zie magazine nr.33)

De **zeventiende eeuw** komt in de gouden jaren van het Belgische stripverhaal slechts in beperkte mate aan bod. Fred en Liliane Funcken zijn zowat de enige tekenaars die deze onstuimige tijd hanteren als decor voor een klassiek mantel-en-degen-epos (De dappere musketier). Hier duikt ook Vandersteen nog eens op met *De dolle musketiers*.

De **achttiende eeuw** was echter geheel onbekend terrein, enkele Boerenkrijgverhalen en dies meer uitgezonderd. In het midden van de jaren zeventig getuigen Daniël Jansens en Hec Leemans bijgevolg van een zekere durf om deze onbekende eeuw aan te wenden. Het risico was bovendien des te groter om dit gegeven als krantestrip te introduceren, vermits de dagbladstrip bekend staat om zijn starre clichés en beperkte grenzen. En toch slaat het aan. Samen met Kiekeboe verschijnen nog steeds drie albums per jaar.

Navolging

Binnen de Europese staan Leemans en Jansens anno 1975 zowat alleen in de achttiende eeuw. Het zal duren tot Jacques Martin, de onbetwistbare grootmeester van de historische strip, de ideale partner vindt in de Franse tekenaar André Juillard om met **Arno** de periode omstreeks 1800 definitief te lanceren als interessant stripvoer (lees onze bijdrage in magazine nr. 34). Het eerste album verschijnt in 1986 bij de Franse uitgever Glénat, die een uitgesproken voorkeur heeft voor de historische strip van niveau. Arno is een perfect uitgevoerde strip, zowel naar verhaal als tekening. De minutieuze historische reconstructie en de wat droge tekenstijl van Juillard worden algauw

toonaangevend in Frankrijk. De school van Juillard is geboren. Patrick Cothias toont zich de meest productieve volgeling van Martin. Vanaf 1985 schudt hij het ene scenario na het andere uit zijn mouw. Zijn interesse blijkt zeer breed te zijn. Juillard tekent naar zijn scenario's de zeventiende-eeuwse avonturen van *Roodmasker* en *De 7 levens van de Sperwer*. Samen met Philippe Adamov creëert hij de samoerai-strip *De wind der goden* en de science-fiction-reeks *De waters van Dodemaan*. Zijn achttiende-eeuws epos rond *De verlichte markiezin* wordt in beeld gebracht door Christian Lacroix. Alle strips verschijnen bij Glénat. In het spoor van Cothias treedt Daniël Bardet met de 18de-eeuwer *Timon van de velden* (Erik Arnoux en Elie Klimos), de 16de-eeuwer *Malefosse* (François Dermaut) en *Het huis Kwant* (Patrick Jusseaume) dat zich aan het begin van de 19de eeuw situeert.

La révolution

De reeksen volgen elkaar vanaf 1989 (200 jaar Franse revolutie) in steeds strakker tempo op. Anno 1996 lijkt de rek wat uit de beweging te zijn. Belangrijke reeksen als *De zeven levens van de Sperwer* lopen nog steeds, maar anderzijds vinden meer en meer van deze helden hun weg naar de snel groeiende stapel gedumpte strips. Het probleem van deze reeksen is dat zij zich specifiek richten naar een select publiek van lezers met een ruime historische kennis, die bovendien houden van een strakke, wat droge tekenstijl. Slechts een rastalent als François Bourgeon weet met *De Kinderen van de wind* spannende plots te combineren met een haarfijne tekenstijl en doorgedreven documentatie. De verhalen van zijn Franse colelga's glijden vaak af naar het saaie en belerende sfeertje van ouderwetse lessen geschiedenis. De nuchtere en functionele aanpak van Leemans en Jansens hebben Bakelandt er van weerhouden in dit doodlopend straatje verzeild te raken.

De succesvolle struikrover

Het succes van deze krantestrip die reeds kan bogen op een carrière van twintig jaar, kent diverse verklaringen. De meest voor de hand liggende is wel dat deze vlot geschreven scenario's die op een vloeiende wijze in beeld zijn gebracht, het krantenlezend publiek meteen boeien door de overvloedige actie en het klassieke avontuur. Parate historische kennis is zeker niet vereist om Bakelandt in galop te volgen.

In deze eenvoudige narratieve structuur bewegen zich kleurrijke figuren die door hun uitgesproken karakters onmiddellijk aanspreken. Bakelandt is een - net als Kuifje wat kleurloze - rechtschapen struikrover die de actie stuurt. Het zijn echter de knorrige Pé Bruneel, de spion Pier den Bult maar bovenal de warmbloedige Rooie Zita die leven in de brouwerij brengen. Als elke stripheld heeft Bakelandt nood aan tegenstanders die hem met hun stuurse kop regelmatig het leven zuur maken. In deze Krimson-categorie onderscheiden zich commandant de Crèvecoeur, zijn rechterhand Charmutta en de vadsige Vlaming en collaborateur Jacobus de Vos. Een derde en niet te onderschatten ingrediënt tot de succesformule schuilt in de geografie. Net als Suske en Wiske en Kiekeboe treft men de bende van het Vrijbos aan op diverse plaatsen in Vlaanderenland en elders. Steden als Brugge, Gent, Oostende, Veurne, Brussel, Mechelen, Antwerpen, Turnhout, Hasselt en Amsterdam zijn reeds de revue gepasseerd. Maar ook dorpjes als Zedelgem en Gits hebben Bakelandt zien voorbij draven. Hoewel de verhalen een grote portie fantasie combineren met historische feiten, stelt men vast dat de achtergronden niet zomaar op het papier zijn neergezet. Leemans documenteert zich terdege en tekent de gebouwen en steden zoals zij er vermoedelijk aan het einde van de achttiende eeuw uitzagen. Met deze stedentocht voelt elke lezer zich wel sterk aangesproken tot een bepaald album. Aldus boeit de West-Vlaamse Bakelandt die in een Brusselse krant verschijnt, ook Brabanders, Kempenaars en Limburgers.

Doordat Uitgeverij Hoste in 1978 Bakelandt en Kiekeboe in zeer eenvoudige zwart-wit-albums op de markt brengt aan de modeste prijs van 39 Bfr., weet zowel struikrover Ludovicus als huisvader Marcel zich van een breed publiek verzekerd. De liefhebber die graag een mooie reeks tot het laatste album aankoopt, volgt zijn helden dan ook makkelijk over de prijsstijgingen heen. Momenteel resorteren Bakelandt en Kiekeboe onder de vleugels van Standaard Uitgeverij en gaan ze in kleur nog steeds vlot over de toog. Het zijn slechts zonderlingen (redactieleden van dit blad) die nostalgisch terugdenken aan de eerste albums, bij het zien van de fletse kleuren waaronder krantenstrips zichtbaar kreunen.

Functioneel bloot bij dit stuk van onze redacteur, (onze excuses)

En last but not least is er blote Zita. Vanaf het eerste verhaal is deze welgevormde dame regelmatig haar kleren kwijt. De aanwezigheid van een fikse hap bloot en erotiek op de ontbijttafel van de Vlaamse (mannelijke) bevolking laat de verkoopcijfers meteen stijgen. Hec gaat in de erotiek een stuk verder dan Karel Biddeloo met het schaars geklede vrouwvolk rond de Rode Ridder ooit kon en kan doen. De politieke strekking van de kranten waarin beide helden verschijnen zal hier wel niet vreemd aan zijn. In het liberale en zeer populaire *Het Laatste Nieuws* ziet men reeds lang dat erotiek in advertenties, artikels en foto's een vaste waarde is. De katholieke oerdegelijke kwaliteitskrant *De Standaard* zou een overdaad aan bloot moeilijk kunnen waarmaken. Dit geldt dan ook meteen voor haar meer volkse versie *Het Nieuwsblad*.

Frank Huygens

DE TUFTUF CLUB

De Tuftuf-Club is een nieuw tijdschrift uitgegeven door 't Vlaams Stripcentrum en brengt informatie rond het werk van Willy Vandersteen. Onbekend stripwerk, oude interviews en foto's, illustratiemateriaal, unieke dokumenten en gespecialiseerde gegevens rond de antiquarische markt van het Vandersteenoeuvre komen aan bod.

De Tuftuf-Club wil een ontmoetingsplatform zijn voor liefhebbers van de Vandersteenstrips en de verzamelaars van de stripprodukten.

De Tuftuf-Club verschijnt 4 maal per jaar, elk nummer telt 36 pagina's met talrijke kleurenreprodukties van bijzondere dokumenten. Losse nummers kosten 495,- fr. Een jaarabonnement voor 4 nummers kost 1795,- fr en geeft recht op een exclusief geschenk.

Voor meer inlichtingen of gratis brochure, schrijf, telefoneer of fax naar :

'T VLAAMS STRIPCENTRUM
Letterkundestraat 139
2610 WILRIJK
TEL./FAX : 03/827.44.26

BRABANT-STRIP-WEDSTRIJD

Het eerste nummer verschijnt op 15 september 1996 en u kan het winnen, net zoals de 3 volgende nummers. Een jaarabonnement ter waarde van 1795,- fr. kan u in de wacht slepen als u het antwoord kent op de volgende vraag én als een eerlijke hand uw antwoord uit de urne grist. Antwoorden worden op een briefkaart gestuurd naar de redaktie van Brabant -Strip voor 15 oktober 1996.

In de oorspronkelijke krantestrip van *De Tuftuf-Club* wil Lambik meedoen aan een wedstrijd uit *Het Nieuwsblad*. Welke wedstrijd ?

Illustratie uit publiciteitsfolder 1946 : bemerk Tante Sidonie, Rikki, Wiske en Willy Vandersteen in de rij

Reclamestrips *inzicht !!*

Nieuws vanuit uit het hoofdkwartier van de Reclame-stripclub aan de Westkust, waar visser-voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt. Heelwat strips uit dit artikel zijn op ruilbasis verkrijgbaar. Neem contact op met de Reclamestripclub! Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke.

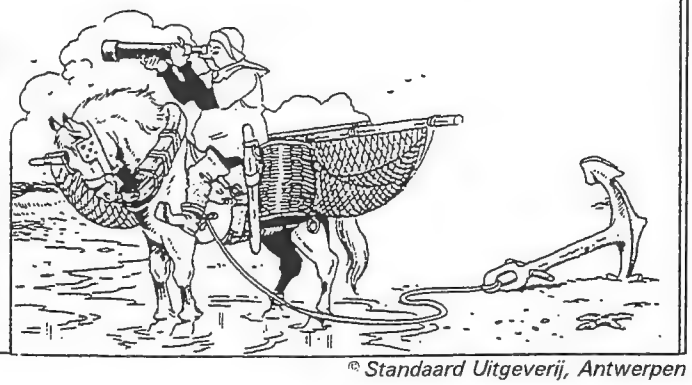

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

Jan Bosschaert eens te meer in de kijker

In stripwinkel "De Striep" te Brugge was er van 27 Mei tot 23 Juni een tentoonstelling met een overzicht van alles wat Jan Bosschaert tot nu toe gemaakt heeft, uit de indrukwekkende privécollectie van Thierry Deblock . Op 22 Juni was er een signeeraktie. Het onlangs verschenen boek *De Rode Draad* (dat een overzicht geeft van zijn eender gemaakt werk) was aldaar te koop met een bijgevoegde prachtige tekening op 100 ex., genummerd en gesigneerd. Bij Standaard Uitgeverij verscheen een boek *De schat van Orval* geschreven door Didelez en tekeningen van Jan Bosschaert. (eerder verschenen bij Altiora -red.) Het boek kost 495 Bfr /FL 24.50 en voorkaft en illustraties zijn prachtig. Een speciale uitgave in de reeks *De grote Vlaamse tekenaars* (nr.5) gaat over Jan Bosschaert en verscheen ter gelegenheid van het 11e Fristi festival in Koksijde . Via de reklamestripclub verkrijgbaar op aanvraag !

Sony aktie met Suske en Wiske

Het Sony-foldertje vermeld dat je 4 toffe strips krijgt voor 22 punten, en voor 30 punten krijg je het gezelschapspel Suske en wiske *De magische spiegel*. De 4 strips zijn: *De snoezige snowijt, De edele elfjes, Sagarmatha, De krakende carcas.* Na een telefoontje naar Sony bleek dat het om gewone albums gaat. De aktie loopt tot 31/07/96. De punten worden zegeltjes genoemd en die vind je op Sony Tapes.

Aktie Standaard boekhandels

Van 15 mei tot 31 augustus 1996 krijg je in de Standaard Boekhandel een krab-biljet bij aankoop van twee Suske en Wiske albums. Verschijnt na het krabben een lachend Wiske, dan krijg je een Suske en Wiske -koffertje als prijs. Verschijnt er een treurig Suske, dan heb je niets. De aktie loopt alleen in België.

Over misdrukken gesproken !!

We weten dat de strip *Jachtpiloot*, een uitgave van de dienst Publieke Relaties van de Staf van de luchtmacht, tweemaal gedrukt werd. Een opmerkzaam lid meldde ons dat in de eerste druk de eerste strippagina's verkeerd werden afgedrukt. Inderdaad, de linkse en rechtse plaatjes werden gewoon omgedraaid.

Fout van Buth

Een andere fout werd tijdens de stripbeurs in Beveren ontdekt. Het aldaar tijdens de beurs uitgebrachte album van Thomas Pips De Knotsgekke Proffesor werd door de aanwezige tekenaar (en BS-lid) Tony van Drom grondig nagekeken. Het bleek dat pagina's één en twee gewoon verwisseld werden. De fout werd veroorzaakt doordat de strippagina's **zelf** onderaan verkeerd genummerd genummerd werden. Aangezien De Reklamestripclub voor haar leden een speciale nummering kreeg kunnen we nu ongewild fier vermelden dat alle albums een misdruk bevatten, net zoals ook alle andere albums trouwens! Het Thomas Pips -album voor de clubleden was alvast een succes. Meer leden dan verwacht tekenden in, en zoals gewoonlijk zijn er leden die achteraf toch nog een album wilden, hoewel we waarschuwden dat het album uitverkocht zou zijn. De juiste info over het clubalbum is als volgt: 80 ex. genummerd, en D.R.C.I, D.R.C II en D.R.C III voor het bestuur. Alle albums werden voorzien van een certificaat op naam plus een reserve-certificaat. Voor de teleurgestelden werd er naar een oplossing gezocht, ook voor de (op de valreep ingeschreven) nieuwe leden. Zo werden er 20 gewone genummerde ex. op de beurs voorzien van een certificaat genummerd club 1/20 tot club 20/20. Deze leden krijgen ook de verrassingstrip van de club die er gratis werd bijgevoegd. Ook deze strip bevat een certificaat, al of niet op naam... Zowat alle leden waardeerden het feit dat naast het officiele certificaat nog een reserve aanwezig was om zelf een naam in te vullen voor de schenking aan familie, vrienden, nabestaanden of nageslacht. (JP denkt aan alles -red.). Nog nooit is in het stripwereldje zoiets gepresenteerd. Ook de gratis verrassingstrip over de club werd gewaardeerd .

De waarde van een Jim Lont Album

Op de Brugse beurs dit jaar kostte aldaar de gewone versie 350 frank. De prijs is achteraf gestegen tot 795 frank maximum. De clubversie, op 70 ex. met de speciale colofon en ledenlijst koste 450 fr. Inmiddels hoorden we dat een (ontrouw!) clublid zijn exemplaar verkocht voor 2.000 fr. We vragen ons af wat de medewerkersversie dan wel waard is. Tot op heden zijn er nog exemplaren te koop van de clubversie met copie van de colofon. Deze zijn genummerd copie 1/20 tot copie 20/20. Verder is er nog een clubstempel aangebracht. Dit werd door de club achteraf nog voorgesteld voor teleurgestelden of nieuwe leden. Blijkt nu dat we het Jim Lont album met de copie goedkoper verkopen dan de gewone exemplaren op de ruilbeurzen...

300.000 keer Fina

Er is weer een Fina-aktie, die starte op 15 mei en eindigt op 31 juli of tot uitputting van de voorraad geschenken. Er zijn maar liefst 500.000 posters van Jean Graton (Michel Vaillant). Wie tankt krijgt één stempel per dag op een folder afgedrukt. Dit geeft recht op de poster "De Belgen in de 24 uren van Le Mans". Voor drie stempels krijg je nr.1 van de kleine Robbe, *Een nacht bij Zoe*. voor zeven stempels nr.2 *Dag Dokter* en voor tien stempels nr.3 *Tante Truus en ik*. Fina zelf noemt deze 3 albums *Op weg met de kleine Robbe*

Curiosa

Suske en Wiske: Het Mysterieuze Oosten

Dit zijn 10 toegangskaarten voor het stripfestival van Middelkerke dat doorging van 27/07 tot 18/08/1996. Iedere toegangskaart bevat een stripje afkomstig uit een album. De zwart/witte kaarten zitten in een prachtige kleurenenveloppe met o.a. de opdruk "Suske en Wiske - zee, zon en strand". Er was ook nog een map met toegangskaart te koop, verder de telekaart op 1.000 ex. Verder was er het prachtige boekje op 500ex. met de titel *Zee,zon en strand* te koop. Op 12 augustus was het boekje uitverkocht, vertelde men ons toen we het festival bezochten. Nog even vermelden dat er ook een programmafolder was met de afbeelding van Suske en Wiske.

Nieuws uit Nederland

Tips voor veilig vrijen

De SOA stichting heeft met een financiële bijdrage van stichting Aids fonds het stripboekje "Ja ik wil...Veilig Vrijen" laten tekenen door Gerrit De jager. Dit boekje wordt gratis verstrekt en is in Nederland verkrijgbaar bij de G.G.D. in je woonplaats. Ook in het postkantoor zou het verkrijgbaar zijn. Dat we veilig moeten vrijen weten we allemaal. Maar hoe stuur je het gesprek die richting op, wanneer dit een actueel punt wordt ? Waar kun je die rubberen dingen kopen? Hoe moet je ze gebruiken? Je weet noch niet waaraan. maar hoe het verder in zijn werk gaat, blijft toch een mistige zaak? Deze en alle andere zeer interresante vragen worden beantwoord in dit stripboekje. Na lezing van dit boekje, garandeer ik dat de wereld van condooms en veilig vrijen geen geheimen meer kent voor u.

Pauze

Een wereldblad alleen verkrijgbaar in Nederland. Het maart-nummer bevat nog steeds een strippagina, 'TUIG' van Hein de Kort

Avontuur in Midden Afrika

Dit is een uitgave van de raad voor de zending van de Nederlandse Hervormde Kerk uit 1963. De tekeningen zijn van Jan van Wensveen en het scenario is van S.A. Doevendans. Dit boekje staat niet vermeld in de Matla catalogus.

De Wonderolie van Peru

Dit is deel 2 van PLEM. Het is een uitgave van N.V. Propaflex uit Rijswijk uit 1968. Het verhaal is van John Bellman en tekenaar is Bert Lemans. Voor deze strip werd ook hulp geboden door foto's, adviezen en oriënterend materiaal van de ambassades van Peru en Brazilie. Deze strip hadden we al eens in ons bezit en we wisten niet waarom we deze ooit aankochten. John van Dinter vertelde ons dat PLEM staat voor Provinciale Electriciteitmaatschappij in Limburg. Overigens staat er in deze strip nog iets over dieren, en er wordt een plem-uitgeverij adres vermeld.

Bakker Bart van Bakkerij Bart.

Dit is alvast een van de boekjes die werden aangekondigd in de folder van Bakker Bart (inmiddels verscheen er al een tweede). Het boekje heet *Bakker Bart en het Water en Brood mysterie.* De stripavonturen zouden 3 maal per jaar verschijnen. Tekeningen zijn van Erna Westrip. Vormgeving en tekst van Wiegel Art Promotion uit Den Haag. Dit boekje is moeilijk te bemachtigen. Waarschijnlijk is de oplage niet groot. Eén filiaal wist van niks, een andere vestiging had er nog slechts eentje in voorraad.

Straks studeren ?

We vonden de nrs.1-2 van de 12° jaargang uit 1979, is bestemd voor de vijfde klas VWO, uitgegeven door de staatsuitgeverij in Den Haag. De nummers bevatten strips van Jos Lammers, Garry Brugman, Tais Teng, Peter de Smet en Jan Kruse.

Suske en Wiske en de Hamer van Thor

Er worden ons vele vragen gesteld over dat stickeralbum dat opnieuw zou zijn uitgegeven. We onderzochten deze zaak. Het bleek om het gewone album te gaan, voorzien van een klein rond stickertje van De Dortenaar. Dit spaaralbum en 6 x De Dortenaar wordt aangeboden voor ongeveer 10 Gulden In iedere losse krant zit een zakje van 6 stickers... De aktie loopt tot 1 Juni. Van de Dortenaar bestaat ook nog een wit wedstrijdformulier voor kinderen van 10 jaar en ouder.

Karl May inspireert alsnog...

Het nieuwe wilde westen

Keulen. Een zakenman wordt ontvoerd. Plaats, datum en tijdstip van een belangrijke ontmoeting wordt hem onder dwang ontfutseld.
Parijs. Zomaar een museum, een beginnend schilder komt toevallig in kontakt met een Russische galerijuitbaatster.
Wat hebben deze twee verschillende zaken met elkaar te maken? Op het eerste zicht niets. Bij verder doorlezen ontdek je dat de ontvoerde zakenman de secretais is van een ietwat louche bankdirecteur met kennissenkring in de onderwereld. De amateurschider blijkt te werken voor één of andere organisatie met betrekking tot de staatsveiligheid, codenaam Alfa. De galerijuitbaatster is echt, plus minus 29 lentes en roepnaam Anastasiva Vladimirovna Donkova, kortweg Assia. Ze is gehuwd met Oleg Uvarov toch belet haar dit niet verliefd te worden op Alfa. Als galerij uitbaatster reist ze veel naar West-Europa om kunstenaars te werven voor een expositie in haar galerij. Toch gebruikt ze deze reizen als dekmantel, ze wisselt namelijk roebels om tegen keiharde dollars. Deze roebels worden door misdaad syndicaten opnieuw geinvesteerd in de Russische economie om alzo een sterke greep op deze economie te verkrijgen. Doch bij de overdracht van het geld gaat het fout. Eén of ander onbekend zooitje ongeregeld komt roet in het eten gooien. Ieder die deelneemt aan de transaktie wordt ongenadig afgemaakt, alleen Assia ontsnapt en zoekt bescherming bij Alfa. Bij het ontwaken de volgende morgen is Assia met stille trom vertrokken. Alfa reist haar achterna en... vervolg en slot zie deel twee.
Alfa 1 : De overdracht
Jigounov & Renard
Le Lombard, sc 150.

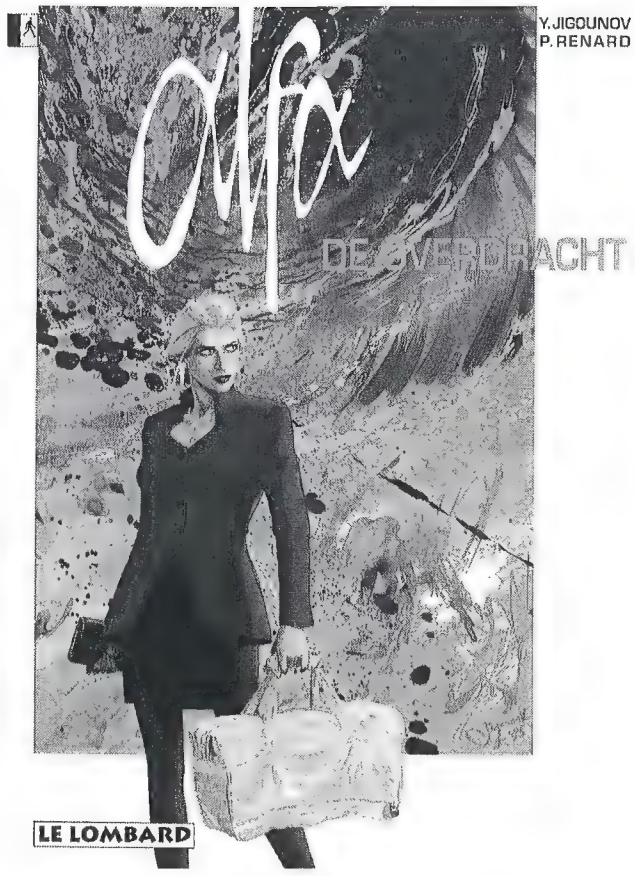

Het oude Wilde Westen

Namen als Charles Longbaugh, George Leroy Parker, Bob Lee, Bill Carver zeggen u hoogst waarschijnlijk niets. Maar als we spreken over Butch Cassidy en de Sundance Kid gaat er waarschijnlijk een lichtje bij je branden. Inderdaad, we bevinden ons in Billings, Montana 1899 het ogenblik waarop de bende *The Wild Bunch* gestopt is met zijn gewelddadige activiteiten. Sundance, één der voormalige leiders kan niet lang genieten van zijn zuurverdiende spaarcentjes. Het overbekende Pinkerton-detectivebureau komt hem op het spoor, arresteert hem en een overijverige rechter veroordeelt hem tot de strop. Recht geschied en op 19 september 1899 wordt het vonnis voltrokken.
Tot zover de historische feiten.
Tevens het einde van een veelbelovende stripreeks ? Nee, hier begint het verhaal pas. Niet Sundance maar wel een op hem gelijkende gevangene werd in zijn plaats gehangen. Waar een zwarte kap over het hoofd al niet goed voor is. Als tegenprestatie moet hij zijn vroegere bendeleden liquideren. De regering heeft hem in zijn macht via zijn gehandicapt dochtertje. Om zeker te zijn dat hij zich met overtuiging kwijt van zijn opdracht, wordt de Pinkerton-agent James Strino als waakhond meegestuurd. Deze Strino blijkt in de loop van het verhaal een nog grotere schoft dan de Kid zelf. Het verhaal zelf werd geschreven door Francois Corteggiani, een scenarist met hart en ziel verknocht aan westerns, dat bewijzen reeksen als *De jonge jaren van Blueberry* en *Thunderhawks*. Voor deze serie werkt hij samen met Michel Suro, een veelbelovende tekenaar. Alhoewel in de serie Sundance laat hij af een toe een steekje vallen. Waar en hoe ? Koop,lees en ontdek het zelf ;
Sundance 1 : Het spel v/d gehangene
Corteggiani & Suro
Arboris, sc 195.

.

Het einde van een schone romance

Diep in mijn hart was er nog steeds een smeulend vuurtje voor de papieren heldin Jessica Blandy. Doch bij het lezen van het album *Als een gat in het hoofd* werd dit smeulende vuur gedoofd door een ijskoude douche . Als tekenaar en scenarist kwamen Renaud en Dufaux al lange tijd bij mij niet meer als geloofwaardig over . Hun overdreven occulte toestanden, geestelijk en lichamelijk geweld roepen een deja-vu gevoel op. Toch had de Jessica-serie iets wat mij de fouten van hun andere verhalen als *Kinderen van de salamander* en *Santiag* steeds door de vingers heeft doen zien (een mooie heldin -red.). Maar dit verhaal slaat werkelijk alles. Het laat zich lezen als een ouderwetse policier maar dan eentje van het langzame soort. Een seriemoordenaar

overvalt en vermoord jonge vrouwen. Terwijl hij hen het tijdelijke met het eeuwige doet verwisselen murmelt hij teksten uit een vogelencyclopedie, eet daarna rustig een stukje vis en trekt monter naar huis naar vrouw en kinderen. Ook wordt er in de beginpagina's een slechtziende taxidriver ten tonele gevoerd die op de laatste pagina de ware moordenaar letterlijk de dood inrijdt. Ondertussen vind een onschuldige man de dood tijdens een nogal hardhandig verhoor door de politie. En Jessica zwalpt door het verhaal waar ze geen vat op heeft. Ze vermoedt wie de ware moordenaar is, maar zelf lost zij de zaak niet op. Deze strip staat bol van overacting, een flinterdun scenario, doods aandoende tekeningen waarin vermoeide, niet uitgediepte figuren zich verderslepen. Een album gebracht omdat de commercie het eist , maar dan beter geen album dan ééntje dat de totale serie ten gronde richt.
Spotlight Dupuis : Jessica Blandy 12 : Als een gat in het hoofd , Renaud & Dufaux , hc 320 .

Willem .

Divers nieuws

Bij Lefranq verscheen het boekwerkje *Gids voor België stripland.* Het bevat een gids met stripwinkels in het Vlaamse, Waalse en Brusselse gewest, de stripmuren te Brussel met ligging, locaties van stripafbeeldingen in de drie gewesten, enz.... Het is een leuk hebbedingetje voor een zacht prijsje, namelijk 100 fr .

Stripjaarboek 95-96 van uitgeverij Sherpa brengt artikels over het fenomeen Manga, een strip van de Leuvenaar Bart Schoofs, hoe strips en uitgeverijen evolueren in het buitenland, seks en porno in de strip en een service gids. Deze bevat auteurs, stripwinkels organisaties. Wil je nog meer weten, koop en lees zelf

De nieuwste Blake en Mortimer verschijnt zoals gezegd in drie versies: de gewone soft-cover 210 fr, een luxe uitvoering, gesigneerd en op 800 ex (400 VL+400 NL) 1500 fr en nog een super-de-luxe uitgave op 275 ex, kostprijs 5000fr . Amaai zeg .

In dagblad de Morgen (zaterdag 10/8/96) verscheen een artikel van Walter Pauli met als veelzeggende hoofding *Van IJzertoren-hommage tot aarzelende seks.* Het beschrijft de evolutie van de Vlaamse strip van braaf tot al iets stouter .

De vampier slaat weer toe, zo zouden we het kunnen noemen. Het eerste deel van *De prins van de nacht*, getekend door Swolfs, bezorgt verzamelaars die er niet vlug genoeg bijwaren grijze haren. Nummer één is namelijk uitverkocht en uitgever Glénat kennende zullen we zeker naar een herdruk kunnen fluiten in de Nederlanse taal. Jammer .

Voor wie graag eens een avontuurtje zou beleven... met Robbedoes, gaat een deel van zijn droom nu in vervulling. Nintendo bracht namelijk een videospel uit voor Super Nintendo en Game Boy. Zeg nu niet dat jullie nog nooit van videospelletjes gehoord hebben.

Voor één keer zijn we er razendsnel bij. Onder de noemer "550 jaar Leuvens stadhuis" zal er omstreeks maart 1998 een historisch verantwoord stripverhaal verschijnen. Wie de tekenaar is en hoe het geheel er zal uitzien is nog een raadsel. Hopelijk verschijnt het niet nà de viering, want met *'t stad* weet je nooit. Waarom iets snel doen als het langzaam ook kan ...

Voor hen die aarzelden om over te gaan tot de aankoop van volgende boeken is er goed nieuws. *Dossier Franquin* uit 1991 en *Het rijk van Edgar J.* uit 1993, beiden uitgegeven door Loempia, liggen in de uitverkoop. De respectievelijke prijzen van deze strips dalen van 1500 naar 500 fr voor Franquin en voor de uitgave getekend door Laudy betaal je 395 fr inplaats van de vroegere 995 fr . Haast is geboden .

Yag Millew .

De Boerenkrijg in het stripverhaal, *live*

1996 : 100 jaar geleden ontstond het stripverhaal en bijna 200 jaar terug vond in onze gewesten de Boerenkrijg plaats. In Willebroek vond BS-lid Flor Cools dit een uitgelezen gelegenheid om beide feiten in de schijnwerpers te plaatsen, wat resulteerde in de tentoonstelling *De Boerenkrijg in het stripverhaal.*
De tentoonstelling in Klein-Willebroek biedt een zeer uitgebreid overzicht aan stripverhalen waarin de Boerenkrijg voorkomt. Naast originele platen, volledige albums, oude afdrukken uit kranten en tijdschriften, vindt men op de tentoonstelling heel wat geschiedkundig materiaal waardoor men zich een vollediger beeld van de Boerenkrijg kan vormen. Bovendien wordt er op de tentoonstelling de vergelijking gemaakt tussen de Boerenkrijg en de Chouannerie (de boerenopstanden in Frankrijk in dezelfde periode) in de strip, wat ons duidelijk maakt welk beeld men in Frankrijk over deze opstanden vormt. Op sommige ogenblikken was een verduidelijking bij de tentoongestelde stukken handig geweest, maar dit euvel wordt zeker verholpen door het magazine dat u in handen hebt.
Niet alleen stripfanaten of historici, maar iedereen die een beetje begaan is met onze geschiedenis zou deze tentoonstelling moeten bezocht hebben. Dit kan nog tot en met zondag 20 oktober in het Sashuismuseum, Sasplein te Klein-Willebroek. (afrit Willebroek-Noord langs de A12 Brussel-Antwerpen).
Het museum is vrij toegankelijk op zaterdag van 13 tot 17 uur en op zondag van 10 tot 12 en van 13 tot 17 uur. Andere dagen op afspraak. Voor meer informatie of voor reservatie kan men terecht in het Cultureel Centrum Willebroek, A. Van Landeghemstraat 97, Willebroek, tel. : 03/ 860.03.67 - fax.: 03 / 866.16.12.
Bart Stroobants

Gratis zoekertjes.

Schriftelijk meedelen. Hou er rekening mee dat we afsluiten vòòr de 10de van de maand.

GEZOCHT:

* **Zonneland** (voor raadpleging) 1937 nr. 40,41,42; 1975, nr.45 t/m 50
  Jozef Peeters, Lobergenbos 27, 3010 Leuven.
* **Minitoe**, bijvoegsel bij Het Nieuws van de dag, (verschillende jaargangen) Jean-Pierre Legein 058/51.23.02
* **knipsels <u>in bruikleen</u>: Jim Lont** *Pitoon Plees*, *Sluwe baviaan* (uit GVA '68-'69), *De Kaperkapper* (uit Mechels Reclameblad) ; van **Karel Verschuere** : o.a. Arendsklauw (uit HLN '71) verhaal 3 van Sam D. Howard (uit HLN '72-'73), Miguel (uit De Post, '72) Peter Bonte, 050/39.29.81 -40-
* **Weekbladen:** Poppy, De Rakkersvriend, Pat, Bimbo, De kleine St. Jansbode, Far West, Aiglon, Robbedoes: **170, 171**; 't Kapoentje **1945: 43; 1947: 38; 1950: 14**; Heroic **serie I: 1,3,4; 11° jg. 19** ; Bravo: **7°jg. 1,5,27,28,52**; Jeep **1,2,3,23**; Krantenbijlagen: Pum Pum; Stropke; Sneppeke; KZV; Recreation; Soir jeunesse; Petit magazine; Libre junior enz... Jean Smits, 02/582.78.44 (na 18u.) -40-
* **KZV** in de originele banden, **Heroics** en het Tom Poes plaatjesalbum in het Frans (Belgische versie), alles in zeer goede staat. Rob Bosman, Diemzigt 7, 1111 TW Diemen, Nl. -40-
* **Kiekeboe:** stickers Zwan; **Stripschrift** nr. 247; **Robbedoes** losse nrs. 12/12/83, 18/05/86
  Filip Lomme, 02/452.50.08 na 20u. -40-
* **De roaste wassger**, door Buth, 1985, uitgeverij de Gentenaar, ongekleurd, in het Gents dialect ter gelegenheid van de Gentse feesten 1985. Zeer goed tot nieuwstaat.
  Gay Willem, tel 016/445584 na 20u. -39-
* **Mickey** bundelingen 1 t/m 6; **Snoek** herdrukken 1ste reeks; **Ton en Tinneke** 1&2 (Lombard); **Judi:** de zwervers; **Don Bosco** 2de of 3de druk; **Lustige Kapoentjes** 1&2; **Piet Fluwijn** en Bolleke 4
  Paul De Bont 014/65.73.79 -39-
* **Kiekeboe:** stickers van Zwan uit 1993 Kris Springael 02/380.38.01 -39-
* **Robbedoes:** losse nrs. 1027,1043,1044,1045,1081; **Kuifje**: 3 (1960)
  Sascha Van Laeken 03/774.10.63 -38-
* **Bessy:** volledige verhalen (knipsels) uit *Ons Volk*: De drie pijlen, De hinderlaag, De dans der slangen
  Ivo Haine 016/47.22.03 na 18u. -40-
* **Suske en Wiske**: stickers, albumposters, allerlei papierwerk; Walthéry curiosa. Ik heb ruilmateriaal
  Jos Greven 089/50.31.16 na 17u.
* **Comics en classics:** Amerikaans of Nederlands, o.a.: Fantastic Four/4 verdedigers; Hip Comics; Vanderhout uitgaven. Ook ruilen mogelijk tegen divers aanbod klassieke en antieke strips Patrick Vranken 052/30.50.40.
* **Michel Vaillant:** luxe-uitgave van *Irish Coffee* Michel Sels 015/61.63.89 -37-
* **Kiekeboe:** Mini-Top Roddel n.a.v. luxe album nr.50; geef 500fr. voor Suske en Wiske briefkaart met striphitparade, bijlage bij familiestripboek '93 Chris Huybrechts 03/665.16.82 -37-
* **Weekbladen: Kuifje** '49: 37t/m52, '51: 1t/m52, '59: 38, '61: 1-20-40, '63: 44-51 ; **Robbedoes:** 799t/m809,862t/m864,873 ; **KZV:** '49: 48 ; **Wrill:** 16t/m23, 24, 61t/m73, 74t/m77, 81, 85t/m98, 138t/m141, 163 ; **PumPum:** alle jaren met Kresse, Toonder en Dulieu ; **Mickey:** 313, 314, 325, 326, 329, 359, 469 ; alles over **Paulus de Boskabouter** in tijdschriften en damesbladen.
  <u>Tevens aangeboden:</u> Zeer veel stripalbums en stripweekbladen, stuur een zoeklijstje! -39-
  Willem in 't Hout, Ketensedijk 27, 2902 LA Capelle a/d IJssel, 010-4517605.
* **Bravo** losse nummers 7°jg.; **Mickey** los nr. 422 ; **Pep** jg. 1963+1965 ; **Ons Volkske** albums 10, 28, 29 ; **Ohee** 15,34,99 ; **Robbedoes** nr.457 ; **Op het eiland Amoras**, 1ste druk, niet noodzakelijk perfect, maar wel in "originele staat". Patrick Vranken 052/30.50.40.

TE KOOP/RUILEN:

* **Ons Volk** nr.1 van 1947 met Vandersteen-interview; **Robbedoes** nr. 447 A (het propaganda-nummertje, als nieuw); singeltje "Kris Kastaar", met hoes geïllustreerd door Jan Bosschaert.
  Chris Mouton, 09/369.69.91
* **Suske en Wiske:** De Zwarte zwaan (1°dr), De geverniste zeerovers (1°dr), De Tartaarse helm (2°dr), De Stemmenrover (2°dr); Ons Volkske albums 23,24,25,26,27,28; Robbedoes album 52. Prijs overeen te komen. Harry de Cock 052/35.11.35 -39-
* **Nero** 32 1ste drukken in goede staat: o.a. Rattenkasteel, Rode keizer, ...
  Chris Huybrechts 03/665.16.82 -37-
* **Suske en Wiske:** De Snorrende Snor (1°dr) in zeer goede staat, De Duistere Diamant (1°dr) in goede staat. Tevens heel wat herdrukken Rode Reeks in goede tot uitstekende staat. Prijzen overeen te komen
  Patrick Vranken 052/30.50.40

In de tofste gemeente van België, komt dit er straks nog bij :

MEER DAN 120 TEKENAARS
Vallès, Griffo, Bergèse, Roba, Weinberg, Craenhals, Vink, Yann, Bosschaert, Marvano, Magda, Janvier, Meynet, ...
GRATIS SIGNEERKAARTEN
VERKOOP ORIGINELEN 11/8
STRIPRUILBEURZEN ZONDAG 28/7 en 11/8
SECIALE UITGAVE JAN BOSSCHAERT De Grote Vlaamse Tekenaars nr. 5

11e Fristi stripfestival KOKSIJDE

AXION 20/7 t/m 11/8/'96

Kerkplein, centrum Koksijde-Bad
Info : (058) 51 88 10

HET LAATSTE NIEUWS Knack DONNA Gemeentekrediet GERO © Jan Bosschaert '96

STRIPS - GADGETS - WENSKAARTEN - SNOEP - DRANK
Open : ma-do: 14-18u ; vr: 14-18u30 ; za: 10-18u

STRIPWINKEL
COMIC STRIPS
DE SPECIAALZAAK IN STRIPS

Hoogstraat 28 - 2800 Mechelen
Tel. 015/ 42.06.50

STRIPWINKEL TISTJEN DOP

Patersstraat 96, 2300 Turnhout
Tel. en fax: 014-428829
Woensdag gesloten !

Speciaalzaak strips

Plouvier A. - Mahy C.

PHILBO

Boek- en papierhandel

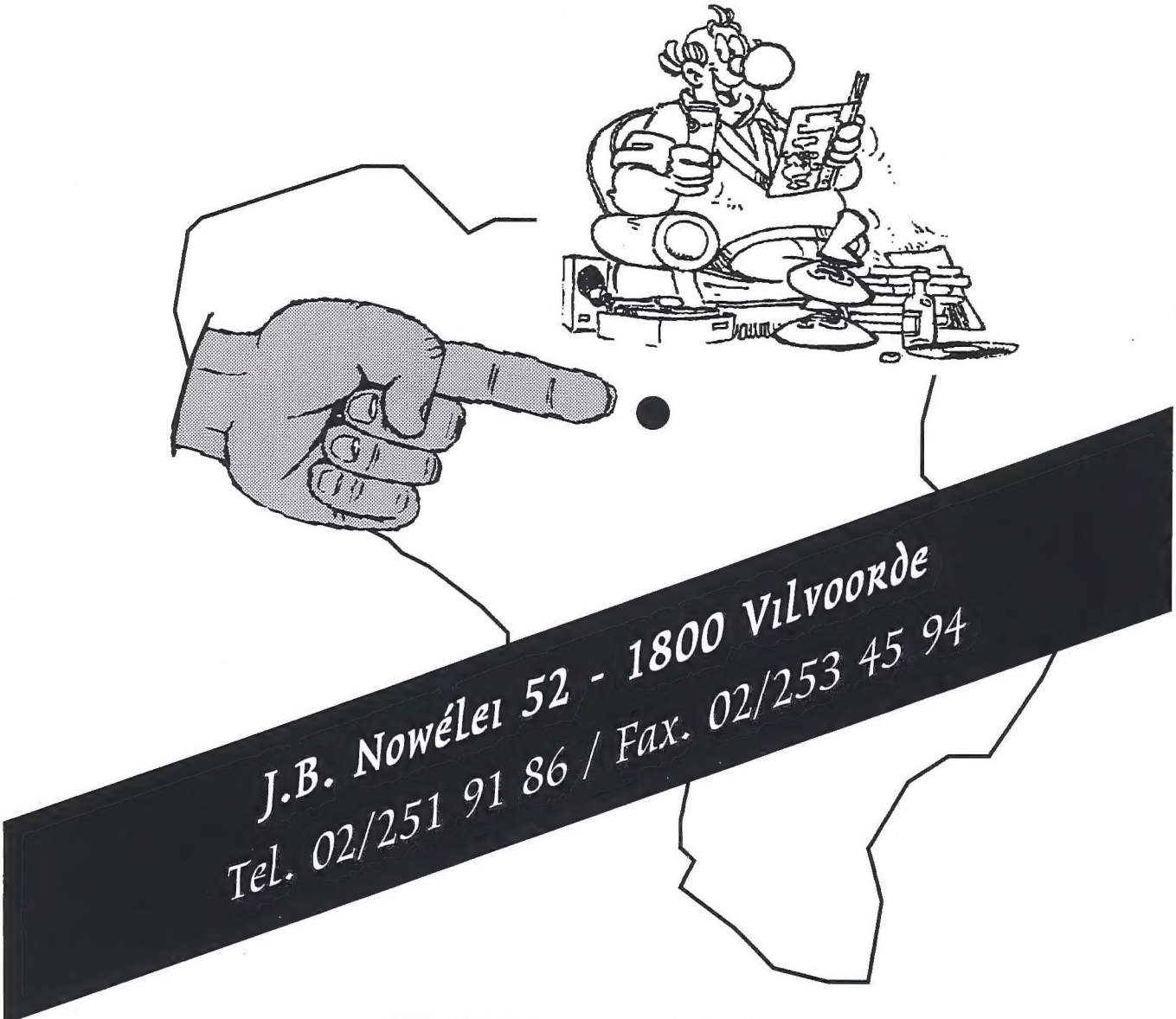

HRB 570.358 - BTW BE 578.679.630

Artis - Historia en Soubry Ruilcentrum

Ontwerp Drukkerij Dupress 02/253 62 19